

Prehod v civilno produkcijo

PRIDOBITEV SAIPANA STALA 15.053 NEZGOD

Washington, D. C. — Ko so pred kratkim Amerikanci dobili v svoje roke celi otok Saipan na Zapadnem Pacifiku, so zadel več kot terno. Kot najvažnejše oporišče na tisti strani, je otok neprecenljive vrednosti za Zaveznike. Japonci bi ga bili radi obdržali po vsej sili in so strašno veliko žrtvovali zanj v moštvu in brodivju. Amerikanci so plačali zanj 2.359 ubitih, 11.481 ranjenih in 1.213 pogrešanih. Japonci so imeli tam nad 20.000 vojakov. Od teh so jih Amerikanci 1.000 ujeli, druge pa pobili. Zaprli so tudi 9.000 japonskih civilistov. Sami morajo pokopavati ubite Japonce; do ponedeljka so jih pokopali okrog 12.000, pa je še mnogo dela ostalo.

London. — Amerikanci na Francoskem se borijo zdaj za mesto St. Lo, ki mora vsak čas pasti. Besni nemški protinapadi, ki so trajali brez premeditve dva dni in dve noči, ter niso prav nič zaostajali za bojevanjem na prvi dan vpada, so začeli polagoma pojemati, deloma zato, ker je sovražnik utru-

15. AVGUSTA SE ZACNE DOMAČA PROIZVODNJA!

Washington, D. C. — Donald M. Nelsonov program za "zopetno preobnovo v majhnem", proti kateremu se je upirala naša vojska in mornarica in ki je povzročil enega najhujših spopadov med različnimi zastopstvi v Washingtonu, se bo deloma začel izvajati že to soboto, popolnoma pa dne 15. avgusta.

Del ameriške industrije se bo po stopnjah preobnavljal nazaj za proizvodnjo blaga za civiliste. Predvsem si bo treba spet omisliti orodje in stroje za tako proizvodnjo, potem bo pa treba računati tudi s tem, da bodo imeli delo številni delavci, ki bodo odpušteni, kakor hitro pade Nemčija; ko se bo to zgodilo, bo tudi proizvodnja vojnega blaga v velikanski meri znižana.

Do novega programa bodo prišli stopnjama, vsak teden malo dalje. Prehitro ne sme iti.

GLEDE PODPREDSEDNIKA SE NE MOREJO ODLOČITI

Washington, D. C. — Sedanji podpredsednik Wallace ima pred seboj tri možnosti: 1) da se zanaša na predsednikovo priporočilo, 2) da odstopi od kandidature, in 3) da kandidira popolnoma neodvisno in brez strankine podpore.

Cisto gotovo je, da je Roosevelt, kar se njegove lastne osebe tiče, za Wallacea. Prav tako gotovo pa je tudi, da je mnogim odličnejšem v demokratiški stranki Wallace le trn v peti ali pa smet v očesu, ker je zelo radikalen in se noče nobenemu podati. Wallace ve, da ne bo izvoljen, ako se Roosevelt v svojo močjo ne potegne zanj, kar pa ta mogoče ne bo storil, ker bi rad združil vse posamezne struje v svoji stranki, da bi imel mir; verjetno pa je, da skuša in bo skušal prepričati vodilne demokrate in delegate, da je Wallace najboljše moč za podpredsedniško mesto.

Pravijo, da sta Roosevelt in Wallace imela skupaj kosilo, ko je slednji te dni prišel domov iz Kitajske. Gotovo sta se kaj pogovorila tudi o volitvah. Kasneje je imel Mr. Roosevelt konferenco v Beli hiši z zastopniki stranke. Zraven je bil baje tudi čikaški župan Edward J. Kelly, ki ni Wallaceov nasprotnik. Zdi se, da ima po tej konferenci Henry A. Wallace trdnjše stališče, to pa zato, ker se ne morejo zediniti, kdo drugi naj bi prevzel njegovo mesto. Eden se jim zdi prester, drugi preveč od rok, tretji ni priključen v gotovih

jen, deloma pa zato, ker so naša artilerija, letalstvo in skupine z bazukami razbile 154 nemških tankov. Tudi pri mestu Caen, kjer se borijo Angleži, so Nemci odnehali. Berlin poroča, da so sile generala Montgomeryja prevzele ofenzivo na celi 120 milj dolgi fronti, kjer imajo 32 prvovrstnih in najboljše opremljenih divizij v 1. britiški in 2. ameriški armadi, ki delujeta v popolnem soglasju.

Rusi so začeli velikanško ofenzivo vzhodno od Latvije v smeri proti Baltičskemu morju, da poženejo Nemce iz zadnjega koščka zemlje, ki je pred vojno spadal pod Rusijo. Na 93 milj dolgi fronti so predrl nemško obrambno črto 22 milj daleč. Vsak čas bodo v vzhodni Prusiji.

PRESENEČENJE ZA NAZIJE

Nazijski ujetniki, ki so jih zavezniški vojniki postavili ob steni, potem ko so jih ujeli v italijanskem mestu Terracina. So mislili, da bodo postreljeni. Zelo so bili presenečeni, ko so jih zavezniški vojniki samo izprašali, nato pa dali odpeljati v ujetniško taborišče.

NIČ VEČ UPANJA ZA 66 RUDARJEV

Bellaire, Ohio. — S tri inč debelim svedrom so končno predrl 500 čevljev globoko v tisti kraj, kjer je bilo zadnji teden 66 rudarjev živih pokopanih, ko je izbruhnil požar v Powhatan premogovniku. Skozi odprtino so spustili doli kanarčke in so jih čez pet minut spet potegnili ven. Kanarčki so bili še živi, kar je pomenilo, da zrak spodaj ni pokvarjen. Toda ko so spustili doli naprave, ki registrirajo glas ali šum, je bilo vse tiho in mrtvo. Se prej so prevrtali z 9 inčev debelim svedrom kakih 1.200 čevljev stran od druge luknje, toda ker niso našli nobenih znakov življenja, so tisto odprtino spet zadelali.

ČUDNO PRIJATELJSTVO

Springfield, Ill. — Mrs. Robert Steiger, 25, mati štiriletnih deklice, je umorila svojo prijateljico Miss Helen Hovey, 24; dala ji je sendvič, ki ga je namazala s peanut-maslom, v katerega je namešala mišnico. To je storila iz nerazumljive ljubosumnosti. Miss Hovey je namreč ravno prejela kartico od nekega vojaka na Havajskih otokih. Kartica je bila zaključena z besedicami "With Love". To je privedlo obe ženski do prepira, sledil je pa žalostni zločin.

TO STA SVETNIKA!

New York. — Pred sodišče sta bila poklicana dva trgovska mornarja, Ernest Roy Hammond, 31, iz Louisville, ki je priznal, da je iz nekega balona, kakršni služijo za obrambno varstvo, izrezal več po 10 inčev dolgih in tako širokih kosov nepremočnega platna, da bi si iz njih napravil nekakšno torbo. Roy J. Maushardt, 24, iz Baltimore, mu je pa nož posodil. Obdolžena sta, da sta iz zlobe uničevala vladno lastnino. Izpuščena sta bila pod \$1.000 jamščine. Najvišja kazen, ki bi ju lahko doletela, je 30 let zapor.

krajih, itd. Opazovalci sodijo, da bo nazadnje obveljalo tako, kakor bo Roosevelt hotel.

KRIZEM SVETA

South Portland, Me. — Trinajst oseb je bilo ubitih tukaj v sredo popoldne, ko je neki armadni bombni aeroplan padel na Westbrook taborišče za avtomobilске hišice (trailers) in se užgal.

Chicago, Ill. — Demokratiški narodni odbor je izjavil, da je izmed 1.176 glasov za nominacijo predsedniškega kandidata do sedaj že 1.048 izrečenih za predsednika Roosevelta.

Ann Arbor, Mich. — Ameriško zračno bombardiranje nadkriljuje sovražne moči v razmerju 50 proti 1. Tako je povedal te dni Robert P. Patterson, vojni podtajnik, gradničarjem višje vojaške šole na Michigan univerzi.

Yellow Springs, Ohio. —

Mrs. Eleanor Roosevelt je te dni med svojim govorom pred Zveznim svetom za trajen mir, na Antioch kolegiju, povedala, da se Nemčija in Japonska ne bojita brezpogojne udaje, pač pa se bojita ljudi v tlačenih deželah.

London. — Samo v turek je šlo iz Londona kakih 41.000 mater in otrok, tako da skupno število beguncev iz Londona v zadnjih šestih dneh znaša 96.000. Samo eno celo noč ni bilo nemških letelcev nad zadnje dni, potem so pa spet začele redno prihajati kakor prej.

Washington, D. C. — Najbolj važne razdalje v milijah na današnjem zemljevidu so: Do Berlina — iz Caen 630, iz Livorno 640, od reke Bug 435, iz mesta Kowel 465; do Tokyo — iz Saipana 1.470, iz Hengyang 1.730, iz Noemfoor 2.580.

Zav. gl. stan, Jugozah. Pacifik. — Poveljstvo armadnega zračnega prevoza je napravilo rekordno dolg službeni polet brez prestanka iz Indije do nekam v Avstraliji. Polet je bil 3.910 milj dolg, trajal je pa 19 ur in 10 minut.

London. — Gen. Sir Bernard L. Montgomery je povedal svojim četam v Normandiji te dni po radiu naslednje: "Zavezniške armade v Normandiji imajo dobre vzroke, da so lahko močno zadovoljne. Ujeli smo 54.000 ujetnikov. Nemce smo grozovito namlatili. Smo trdni in varni."

SMRTNA NESREČA NA DNU MORJA

Washington, D. C. — Mornarica naznanja, da je po nesreči izgubila 21 let staro 800 tonsko podmornico S-28, ki se je pred kratkim potopila na Pacifiku pri vežbalnih vajah. Poveljnik, 29 let stari Chicažan Lt. Cmdr. Jack Gordon Campbell, ž njim pa vse moštvo — bilo jih je okrog 60 — so za vedno na dnu morja. Niti ena oseba ni ušla smrti. Voda na tistem mestu je tako silno globoka, da podmornice sploh ni mogoče spraviti na površje. Tudi ni nobenega upanja, da bi se bil mogoče kdo rešiti. Mornarica tudi pravi, da se zdaj vrši preiskava glede te nezgode. Kraja ne povedo. Lansko leto se je podobna nesreča pripetila na vzhodni ameriški obali.

MRLIČ NA JEZERU

Chicago, Ill. — Po Michigan-skem jezeru je te dni plavalo mrtvo truplo 23 let starega lekarnarskega pomočnika James J. Harbacek, ki je prišel domov na 30 dnevni dopust, bolan za malarijo, potem ko je bil dve leti na Pacifiku. Na glavi so našli več globokih urezov. Mornar je izginil iz doma svojih staršev na 3923 W. 26. St. pred dobrim tednom. Očetu je povedal, da pride čez nekaj ur nazaj. Domači so rekli, da pogrešajo pri njem \$600 v potniških čekih, četudi so našli v njegovi obleki gotovine za \$125. Prej je bil v bolnišnici v Kaliforniji.

DNEVI POŽAROV

Chicago, Ill. — Prejšnje dneve je precej časa ni bilo dežja, zato je bilo vse suho in kakor nalašč pripravno za požare. V začetku tega tedna je bilo v Chicagi v 48 urah šest velikih požarov. Tudi v kino gledališču Apollo je bil ogenj in bo moralo biti zaprto vsaj teden dni.

PURANOV NE BO

Washington, D. C. — WFA naznanja, da od prihodnjega ponedeljka naprej purani iz farmarskih krajev ne bodo več naprodati civilistom, dokler se ne napolni zaloga za naše vojaštvo prek morja.

ROOSEVELT PRIPRAVLJEN SLUŽITI NARODU NADALJE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je te dni naznanil, da je pripravljen sprejeti nominacijo za četrti termin od demokratske konvencije prihodnji teden v Chicagi. Na pismo, ki mu ga je poslal Robert E. Hannegan, demokratiški narodni vodja, ki je povedal, da je njegova nominacija zagotovljena, je Predsednik napisal naslednji odgovor, ki je tako lep in značilen, da ga tukaj podajamo našim rojakom v celoti:

"Pisali ste mi, da je bilo večini delegatov priporočeno, naj volijo za mojo zopetno nominacijo za urad Predsednika, in čutim, da sem Vam dolžan, da se odkritosrčno in preprosto izrazim glede svojega stališča.

"Če bo konvencija to izvršila in me imenovala za Predsedništvo, bom sprejel. Če me ljudstvo izvoli, bom služil.

"Vsakrati izmed naših sinov, ki služijo v tej vojni, ima častnike, od katerih sprejema povelja. Taki častniki imajo višje častnike. Predsednik je vrhovni poveljnik, pa tudi on ima svojega višjega častnika — ljudstvo Zedinjenih držav.

"Sprejel bi in služil, ne bi pa kandidiral v navadnem strankarskem, političnem smislu. Toda če mi ljudstvo zapove, naj bom še nadalje v tem uradu in v tej vojni, imam prav tako malo pravice umakniti se, kakor jo ima vojak zapustiti svoje mesto v bojni vrsti.

"Obenem pa mislim, da imam pravico povedati Vam in delegatom na bližajoči se konvenciji nekaj, kar je osebno — čisto osebno.

"Kar se moje osebe tiče, nočem kandidirati. Prihodnjo pomlad bom Predsednik in vrhovni poveljnik oboroženih sil 12 let — trikrat me je izvolilo ljudstvo te dežele pod ameriškim ustavnim sistemom.

"Kar se mojega osebnega stališča tiče, sem prepričan, da je naš gospodarski sistem na bolj trdni in bolj človekoljubni podlagi, kakor je bil takrat, ko

DE GAULLE JE ODOBREN KOT CIVILNI POGLAVAR

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je naznanil te dni, da odobrava Francoski odbor narodne osvoboditve, ki mu načeljuje Gen. Charles De Gaulle, kot avtoriteto za civilno upravo osvobodjene Francije. Novo Rooseveltovo mišljenje o tej zadevi je posledica njegovih pogovorov z De Gaullejem zadnje tri dni preteklega tedna.

V političnih nazorih ameriške vlade ni bilo nobene spremembe, je rekel Predsednik, ker ni pripoznala Francoskega odbora kot začasnega ali provizoričnega vlado.

Kot "de facto" oblast ali avtoriteta, bo imenovani odbor pod splošnim nadzorstvom Gen. Dwighta D. Eisenhowerja, najvišjega zavezniškega poveljnika. Eisenhower bo odločil, kdaj se za kako mesto ali pokrajino konča vojaška uprava in začne oblast omenjenega odbora.

Predsednik se je poslužil izraza "de facto avtoriteta", da je s tem označil, kakšno vlogo bo igral ta odbor, dokler fran-

sem nastopil svoje prvo Predsedništvo.

"Morda ni potrebno reči, da sem mislil le za dobrobit ameriškega ljudstva. Moj glavni cilj, kakor sami veste, je bil varovati pravice, privilegije in imetje tistih, ki jih tako primerno imenujejo povprečne ameriške državljane.

"Po vseh teh številnih letih javne službe so se moje osebne misli naravnale proti dnevu, ko se bom lahko povrnil v civilno življenje. Vse kar je v meni kliče, naj grem nazaj na svoj dom ob reki Hudson, se ognem javnim odgovornostim in se ognem publiciteti, ki v naši demokraciji sledi vsaki stopnji narodnega najvišjega uradnika.

"Taka bi bila moja izbira. Toda kar nas je te generacije, slučajno živimo v dnevu in uri, ko je bil naš narod napaden, in ko je njegovo bodoče bivanje in bodoče bivanje našega izbraneega načina vlade v nevarnosti.

"Da dobimo to vojno v celem obsegu, nepreklicno in kar najhitreje moremo, to je naša naloga, ki je najbolj važna. Da dobimo to vojno na tak način, da ne bo nadaljnjih svetovnih vojn v dogledni bodočnosti, to je naš drugi cilj. Preskrbeti za posilivne in preskrbeti primerno višino življenja po vojni našim možem in oboroženih silah in vsem Amerikancem, to so naši končni cilji.

"Vsled tega, četudi nerad, toda kot dober vojak se enkrat pravim, da bom sprejel in služil v tem uradu, ako mi tako zapove vrhovni poveljnik nas vseh — neodvisno ljudstvo Zedinjenih držav.

"Prisrčno Vam udani
Franklin D. Roosevelt."

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Izhaja vsak torek in petek

Issued every Tuesday and Friday

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscriptions
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prosi, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za toliko številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petke jutraj prejšnjega teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

ARGENTINA IN NEMCIJA

Na neiskreno obnašanje Argentine smo pokazali že v enem izmed zadnjih naših člankov. Združene države so zadnja leta storile vse, da bi Argentino navezale nase, da bi sodelovala s tako imenovanim ameriškim blokom, v katerem so organizirane vse ameriške republike severnega in južnega kontinenta Amerike. Ta blok ima namen nastopati solidarno v onih mednarodnih zadevah, ki se tičejo mednarodne politike izven ameriškega kontinenta. Uspele pa Zdr. države v tem svojem prizadevanju, da bi pridobile Argentino, niso. Argentinska diplomacija se obnaša kakor jegulja. Ne kaže sicer zob proti politiki ameriškega bloka, toda pridruži se mu pa tudi ne, in kadarkoli pride do tega, da bi se Argentina oblikovala za kako sodelovanje, se izmuzne kakor jegulja in hodi svoja lastna osamljena pota.

Kaj dikтира Argentini to politiko?

Argentina je doli na skrajnem jugu. Organizirana je v federativno republiko in njeno ozemlje obsega 1,078,278 kvadratnih milj. Njeno prebivalstvo šteje 13,130,000 duš. V primeru z Združenimi državami, ki obsegajo 3,022,387 kv. milj, je po zemeljskem obsegu skoro trikrat manjša. Toda njeno prebivalstvo, 13,130,000 proti 132,000,000 prebivalcem v Združenih državah, je desetkrat nižje. Je pa mnogo manj obljubljena, kakor so Združene države. Argentina ima še za milijone in milijone ljudi prostora na svojih tleh. In to je važno dejstvo v tej zadevi.

Zadnjič smo povedali, kako je Hooverjeva gospodarska politika z visoko ameriško valuto pred kakimi 13 leti odbila in zaprila argentinsko dobro voljo in kako so nato Nemci prevzeli argentinski trg za prodajanje svojih strojev in kako je v tej kupčiji Argentina našla v Nemčiji trg za svojo klavno živino in za svoje žito, kar ona v glavnem proizvaja. Danes naj omenimo pa tudi to, da so Nemci znali navezati nase Argentino tudi s tem, da so v zadnjem desetletju vlagali tudi svoj kapital v Argentini, zlasti v argentinska veleposredstva (ranče), itd. Nemci so morali pa računati na to, da jim bo Argentina pomagala z živim v tej vojni. Računali so na Španijo, da bo z njimi, in da bodo potem nje vedno v zvezi z Argentino. Morda se to tudi resnično godi, ker v Nemčiji do danes še ni nobenega znaka o kaki lakoti in pomanjkanju. Odkod dobiva meso in žito? Well, plovba med Španijo in Južno Ameriko je odprta. Zelenice iz Španije pa vozijo preko Francije v Nemčijo. Možnosti so, sodi pa o tem lahko vsak, kakor sam hoče. Kjer so možnosti, je zraven pa vedno še kaj drugega. Ni še dolgo tega, ko so gotovi viri znali povedati, da je celo ameriško olje, ki so ga kupovale od nas južne države, šlo v Španijo, od tam pa menda v Nemčijo. V kupčijah je pač vse mogoče.

Kakor položaj zdaj izgleda, se zdi, da so Nemci računali na vse slučaje. Prvič, če bi bili zmagali nad Evropo in bi bile Zdr. države ostale premočne za njo, bi Nemci skušali voditi proti Severni Ameriki gospodarski bojkot s tem, da bi Evropa pod njihovim vodstvom trgovala le z Južno Ameriko, predvsem Argentino, Združene države pa bi bojkotirali. S tem bi povzročili Zdr. državam gospodarske krize. To se je izjavilo, kakor se bodo tudi vsi ostali nemški načrti. V najslabšem slučaju imajo pa še vedno en načrt, ki bo najbrže tale: Nemčija bo vojno zgubila, jo je že! Združene države in ostali Zavezniki bodo naložili Nemčiji obšutno pokoro. Osemdeset milijonov Nemcev bo imelo doma na domači zemlji trdo življenje. Kam naj gre nemška emigracija? Ako bodo Zavezniki omejili nemško industrijo iz razloga, da ji vzamejo za bodočnost iz rok vsako možnost kake zopetne oborožitve, bo pa milijone nemških delavcev brez kruha. Kam naj se obrnejo? Doma ne bo dela. Združene države jih ne bodo sprejemale. Te bodo srečne, če bodo imele dela za svoje sinove in može, ki se bodo vrnili iz vojne. Kam naj Nemčija pošlje svoje delavce? Nikjer drugje ne bo prostora za nje kakor v Južni Ameriki, v Argentini. Zato so Nemci vložili velikanske svote nemškega denarja v argentinska veleposredstva in industrijo. Argentina sicer kake posebne industrije še nima. Toda

nemški inženirji so ženjalni strokovnjaki v industriji, to se jim mora pač priznati. S primernim kapitalom lahko razvijejo v Argentini prav živahno industrijo. Vse to se bo morda zgodilo pod masko in pod imenom Argentine same, Nemci bodo pa delali in vodili. Vse kaže, da se nekaj takega plete in da je nekaj takega v načrtu. Nemci zdaj pač vedo in so vedeli prej, da če bodo ostali doma, da bodo Zavezniki uvedli nad njimi najstrožjo kontrolo in da se jim skritje kapitala, kakor se je to zgodilo po zadnji vojni, zdaj na noben način ne bo moglo obnesti. Zato je zdaj v nemških možganih načrt: če ne doma, pa kje drugje.

Za Argentine je vse to zelo privlačno. Za Nemce pa tudi, ker nihče drug jih ne bo maral pod streho po tej vojni.

V razmišljanju vsega tega se šele posveti, zakaj Argentina hodi tako neodvisno po svojih lastnih osamljenih potih in jo vsa vabila Združenih držav, da bi stopila v vrste ameriškega bloka in da bi iskreno sodelovala z njim, ne morejo nikamor premakniti.

To vse so pa seveda le zakulisni načrti Argentine in Nemcev. Upati je, da Združene države in ostali Zavezniki, ki so znali Nemce premagati, bodo znali gotovo tudi nastopiti proti Argentini, če bo skušala ta izvajati proti njihovim načrtom kake neiskrene politične načrte. — n.

V SLOVO VELEČASTITEMU DEKANU
MATIJI ŠAVSU

Na pogrebu govoril Mgr. Reardon

(Dalje)
Milwaukee, Wis.

Father Pierz je obiskal Ljubljano v 1864 in je pripeljal nazaj s seboj duhovnika, Monsignora Buha, ki je deloval v duhovniški službi, in skupino bogoslovcev, izmed katerih sta postala najbolj slavna Monsignor Plut, prednik Father Šavs v tej župniji, in Father Trobec, tretji škof v St. Claud. Temu imeniku moramo dodati imena drugih slovenskih misijonarjev na severozahodu — Father Mrak, drugi škof v Marquette, Father Čebulj, ki je ustanovil cerkev v Duluthu, Father Tomazin in Skolla (Skale), Father Stariha, prvi škof v Lead, Father Solnce in Monsignor Ogulin iz St. Paul, da ne omenjamo drugih, ki so prišli kasneje.

Povest, kaj so ti navdušeni pionirji vere dosegli na severozahodu, je vzbujala splošno občudovanje na Kranjskem in je navdahnila druge s stremeljenjem, da bi posnemali njihovo delo na misijonirskih poljih. Med duceati levitov iz te daljne dežele, ki so prišli v Minnesoto v zadnjem desetletju devetnajstega stoletja, da bi gradili na temeljih, ki so jih postavili omenjeni apostolski prvaki, je bil Matija Šavs. Na dan svojega mašniškega posvečenja je bil pripravljen, da hodi po njihovih stopinjah. "Gospod, kaj hočeš, da storim?" Ali časi so se spremenili. Še je bilo Indijancev, ki jih je bilo treba spreobrniti, to je res, toda po večini so bili potisnjeni v svoje rezervacije, kjer so krajevni misijonarji skrbeli zanje. Pokriti voz je pripeljal koloniste, da se polastijo valovitih prepij, po katerih so Indijanci lovili težke in nerodne divje vole (buffalo), preden je prišel beli človek. Naseljenci iz Evrope, krepki sinovi iz Porenja, Vestfalije, Bavarke, Avstrije in drugih dežel so prišli v odgovor na klic, naj pridejo naseljenci in taki, ki iščejo dom, da bi obdelovali rodovitno zemljo Minnesote, — klic, ki ga je objavil Father Pierz v nemških listih po Ameriki in Evropi, in k tem državljanom in njihovim potomcem so bili poslani duhovniki v poznejših dnevih.

Na 16. aprila 1896 je bil Father Šavs poslan na faro v Delano, Wright County, kot upravitelj med boleznijo župnika Father Zawadzki, ki je umrl 7. novembra 1896, in kateremu je bil naslednik kot župnik, in ce-

lih enaindvajset let je opravljal to službo kot zastopnik Cerkve. Dejstvo, da je prej Father Pierz pridigal Indijancem v okolici Fountain Lake, pet milj zahodno od Delano, je dalo njegovi mladostni duhovski gorečnosti še večjo spodbudo. Ob svojem prihodu na to župnijo je našel na krajevnem pokopališču napol podrt leseno poslopje, ki so ga postavili pionirski naseljenci v 1865 kot hišo bogoslužja, in žal mu je bilo, da je bil leta 1901 prisiljen podrediti ta zgodovinski spomenik. Župnijska cerkev, posvečena sv. Petru, je bila zgrajena v vasi Delano leta 1874, da bi služila za duhovne potrebe skupni Nemcev in Poljakov, ki se je kasneje preobrazila v dve samostojni narodnostni skupini, izmed katerih je vsaka hotela svojo lastno cerkev. Novi župnik je moral znati uporabljati vso obzirnost, dovtetnost in razsodnost, da mu je bilo mogoče varno voziti barko po viharjem morju plemenskih razlik kar se tiče jezika, narave ali temperamenta ljudi, njihovih idealov in kulture. Da bi mogel svoje delo opravljati tem bolj uspešno, se je naučil gladko govoriti poljski jezik. Končno je postala ločilna črta med farani tako izrazita, in nobena stran ni hotela prav nič odnehati, da ga je nadškof Ireland pooblastil, naj seveda cerkev za poljske katolike; formalna ločitev od prvotne skupne fare se je izvršila, ko so sprejeli v last sedanjo cerkev sv. Jožefa v januarju 1904. Nemška župnija je kmalu občutila potrebo bolj prostorne cerkve kakor je bila tista, ki so v njej opravljali bogoslužje in nova in umetniška cerkev sv. Petra, ki je bila zgrajena pod nadzorstvom Father Šavs, je bila posvečena za službo božjo v novembri 1913. (Konec prihodnjic)

BRATJE IN SESTRE, PRI-
PRAVIMO SE!

Joliet, Ill.
Pripravljalni odbor slavnosti 50 letnice Kranjske Slovenske Katoliške Jednote naznanja, da obeta biti dan 30. julija v Jolietu največja manifestacija. Kar jih je še bilo v zgodovini Jednote.

Da, prišel je čas, da se bo lahko zbralo tisoče članov in prijateljev KSKJ, ki bomo lahko pokazali silo častne demonstracije naše moči in solidarnosti pravičnega bratskega udejstvovanja.

Delni program, ki ga ima to zadnji odbor, nam je lahko poročstvo, da bo dan 30. julija v resnici v ponos vsemu članstvu KSKJ, ker bosta prisostvovala kar dva odlična cerkvena dostojanstvenika in sicer, prevzvišeni Rt. Rev. Samuel A. Stritch, D.D., nadškof čikaški, in prevzvišeni Rt. Rev. Francis J. Magner, Ph.D., D.D., škof iz Marquette, Michigan, ki je tudi častni predsednik Baragove Zveze.

Prisotnost je že tudi obljubil prečistiti Rt. Rev. Canon J. J. Oman, župnik fare sv. Lovrenca iz Newburgh, (Cleveland) Ohio.

Udeležba nam je tudi zagotovljena od kadetinj KSKJ iz Barberton, Ohio, kadetinj KSKJ iz Sheboygan, Wis., kakor tudi mladinskega krožka iz Joliet, Ill.

Natančen spored slavnosti 50 letnice KSKJ bo pravočasno objavljen, toda za danes naj bo le navedeno, da se bo program vršil po naslednjem redu:

Ob deseti uri se zbira vsa društva pri cerkvi sv. Jožefa.

Ob pol enajsti uri se prične parada.

Ob enajsti uri se vrši slovesna sv. maša, v navzočnosti prevz. Rt. Rev. Samuel A. Stritcha, nadškofa čikaškega. Pridigo bo imel pa prevz. Rt. Rev. Francis J. Magner, škof iz Marquette, Mich. Jedro njegovega govora bo: "K. S. K. J. in škof Baraga."

Ob eni uri popoldne se prične slavnostni program z banketom. Slavnostni govornik bo Rt. Rev. Canon J. J. Oman, župnik fare sv. Lovrenca iz Newburgh, Ohio.

Iz navedenega programa je torej razvidno, da bo slavnost 50 letnice K. S. K. Jednote lahko pomembna, kar se tudi pokaže, saj je bila naša organizacija ves čas svojega obstanka živo aktivna in humanitarna institucija in pospešiteljica verskih in kulturnih ustanov.

Ponosni smo lahko vsi člani in članice KSKJ, da imamo tako izvrstno organizacijo, ki odseva njeno delo najlepših čednosti človekoljubja in bratstva. Zato pa tudi smatramo, da je naša dolžnost, da se vsi od blizu in daleč udeležimo te velike manifestacije — 50 letnice K. S. K. Jednote — dne 30. julija v Jolietu, da s našo prisotnostjo pripomoremo do največjih uspehov do naše skupne stvari.

Pozdravljeni in dobrodošli, bratje, sestre in prijatelji!

Pripravljalni odbor.

Johntown, Pa.

To vprašanje si večkrat stavim, ko čitam ali poslušam govoriti politikaše slovenskega oz. jugoslovanskega SANSa. Postavljeno so bili ti gospodje od slovenskega naroda v Ameriki, da delujejo za ujedinjenje vseh Slovencev v skupni državi itd. Danes pa se ti može kažejo ameriškim Slovincem, da so oni poklicani, da uredijo Evropo v nekako federacijo, kjer bodo lahko tudi Nemci, ako bodo hoteli, kakor se je izrazil neki ultra-demokrat. Vse mora biti demokratično, premislite pa, koliko politične moči bi imelo milijon Slovencev med 80 milijoni Nemcev!

In od kod si voditelj SANSa jemljejo pravico delovati za priznanje ene ali druge stranke kot pravomočne vlade Jugoslavije? Tito in Adamič sta junaka dneva, vredna vodstva Jugoslovancev. Ako tega ne odobravaš, si reaktor, kvizling, klerikalec, kraljevaš, in podobno. Je mar to demokracija, ki je imate polno na jeziku?

Pred nedavnim je pisal urednik tujaknjega lokalnega lista nekako takole: Kdo je komunist? Komunist rad debatira, se nikdar ne zmoti, je vedno v pravem. Kakor hitro ga spraviš v zadrego, te začne zmerjati in ti dajati primke.

Prav po tem vzorcu se ravna-

jo pri našem SANSu. Poglejte samo p. Ambrožiča, kako leti po njem, ki je imel pogum povedati jim v brk, da ne delajo po smernicah, ki jih je postavil slovenski narodni kongres v Clevelandu.

Demokracija: maršal Tito kovinski delavec! Iz preproste glave se je povzdignil tudi Mussolini, in Hitler je bil sobni slikar! Ali pa nista ta dva delavca kriva svetovnega klanja, nista li hujska kuga za ljudstvo kot kateri koli cesar ali kralj v svetovni zgodovini?

Ponovno so že povedali vladni predstavniki Združenih držav, da si bo vsak narod izbral sam vladno obliko po svoji volji, kakor si bo želel. Kako ima potem kakšen Slovenec kot ameriški državljan pravico zahtevati vladno obliko katerega naroda izven mej Zdr. držav ameriških?

Koliko smo demokrati, naj služi sledeči slučaj.

V aprilu tega leta sem bil na seji Jugosl. amer. zdr. odbora, kjer so pa bili v pretežni večini Slovenci, in uradniki razen predsednika vsi slovenski. Neki rojak se je spozabil in stavil nedolžno vprašanje, kako se uporablja denar, ki se pobira za ta odbor. Podpredsednik odgovori s sledečimi besedami: "Katere liste pa čitaš? Ave Maria? Jaz čitam Prosveto in znam, ako si dal ti \$10, sem jih dal jaz \$200, pa ne vprašam, kako se uporablja denar, in Adamič je poštenjak!" Na moje vprašanje, kakaj bi se ne smelo vprašati, kako se uporablja denar, ki je vendar narodna last, ako ga narod prispeva, ni bilo odgovora. Pač pa je bil odgovor, ker sem se izrazil, da kot Amerikanci se nimamo pravice vtikati v zadeve, ki se tičejo le Jugoslovancev, oziroma onih, ki bodo v bodoči državi. Pišejo, da nobena propaganda ne ustavi našega dela za svobodo, demokracijo in federacijo. Adamič žrtvuje čas in denar.

Tudi v zadnji vojni je bilo obljub na koše in tudi nekaj tisočakov, po vojni pa se je šel Kristan klanjat kralju, — tako je vsaj poročal pokojni Peter Zgaga. Bojim se, da bo taka politika ameriških Slovencev prinesla več škode trpečemu narodu kakor koristi.

Težkoče z nami so, ker vedno vidimo vse prav pri onih, ki preganjajo vero in cerkev; tako tudi še vedno pada solza iz mize kakega uradnika za ustavno špansko republiko. Kadar bo narod zrel za demokracijo, bo imel demokracijo, pa naj bo kraljevina ali republika; dokler pa narod ne bo pazil na svoje pravice, se bo našel eden ali drugi, ki bo narod zaslužnil.

M. Ključevšek.

T. SGT. VICTOR J. CERYA-
NEC PIŠE

Nekje na Pacifiku,
1. junija, 1944.

Pozdravljeni vsi skupaj!

Samo tri pisma sem napisal v maju, torej lahko vidite, kako smo zaposleni. Toda nočijo, četudi je že zelo pozno, bom skušal odgovoriti vsem, ki ste mi izrazili svojo željo, naj pišem našemu listu.

Pred par dnevi sem prejel pismo, ki mi je resnično prikljalo solze iz oči. Mislim sem, da človek, ki je okušal vso to, kravo in smrtno igro tako dolgo kakor sem jo jaz, 28 mesecev, sploh ne more več jokati, pa naj se zgodi kar koli; ali zdaj vem, da ni tako. Pismo je poročalo o smrti neke osebe v Chicagu, gotove osebe, ki bi jo bil rad še enkrat videl. Mnogokrat sem gledal smrt; Tako blizu sem ji bil, da sem nekoč mislil, ali se ljudje tako počutijo, ko umirajo? Ko sem pa zvedel, da je ta oseba umrla, me je zabolelo na dnu srca. Koliko je pa vredno naše življenje, si človek včasih misli.

Pred nekaj tedni se je japonška 20 mm. krogla razpočila (Nadaljevanje na 5. str.).

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Vročina povzročila smrt

Milwaukee, Wis. — Dne 17. junija je pod nenavadnimi okoliščinami preminil rojak Frank Dragan, 658 So. 64th St. Prevzet od izredno hude vročine tiste dni se je zgrudil in pri tem padel tako nesrečno, da si je zlomil hrbtenico. Star je bil 48 let in doma iz Trebelnega pri Krškem. V Ameriko je prišel l. 1912 in in je živel ves čas v Milwaukee, kjer je bil zelo poznan. Poleg žene Terezije, ki je sama že tri leta hroma po desni strani života (zadela jo je kap) zapušča še pet sinov: Franka, Josepha, Ralpha, Walterja in Emila. Frank in Ralph sta pri vojaki, dočim za mater in ostala dva mlajša brata z vso ljubeznijo skrbi sin Joe, ki dela v Allis Chalmers tovarni.

Poroka

Chicago, Ill. — V soboto 15. julija se bosta v cerkvi sv. Štefana med poročno sv. mašo ob 9:00 poročila Edward Lončar in Miss Elsie Schifferler. Ženin je sin Mr. in Mrs. Michael Lončar iz 1952 W. Cermak Rd., nevesta pa je hčerka Mrs. Mary Schifferler — oče je že umrl — iz 1806 W. 23rd St. Obe družini sta odlični ter splošno znani in spoštovani. Mlademu paru želimo vse najboljše.

Pogreb

Chicago, Ill. — V sredo 12. julija je bil iz cerkve sv. Štefana pokopan prekmurški rojak Martin Kellens, 53, kakor smo poročali že v zadnji izdaji. Med drugimi zapušča tudi brata v Kanadi in 6 vnukov. Ime se je prvotno pisalo Kellencz. Doma je bil iz Velike Polane.

V avdijenci pri papežu

Bradley, Ill. — Med ameriški vojniki v Italiji, ki jih je pred kratkim sprejel Sv. Oče v posebni avdijenci, je bil tudi ameriški Slovenec Sgt. John T. Lustig, doma iz Bradley, Ill., kjer je bil pred vpoklicem v vojsko poštni mojster, oziroma je še vedno, le da ima namestnika, dokler mora biti pri vojaki. Pri omenjenem sprejemu je vsak vojak prejel od Papeža blagoslovljen rožni venec za spomin. Johna poznajo tudi mnogi rojaki v Chicagu. Vsa Lustigova družina je posebno vzorna in eden glavnih stebrov katoliške župnije v Bradley.

Na dopustu

Chicago, Ill. — Te dni je prišel iz Camp Davis, N. C., na 15 dnevni dopust Sgt. Edward J. Blatnik. Z materjo, Mrs. Antonijo Blatnik iz 4032 N. Ashland Ave., našo zvesto naročnico, sta se zglasila v našem podjetju ter si ogledala razne tiskarske stroje. Edward je povedal, da je posebno vesel, kadar prejme iz našega župnišča pismo, ki ga šentštefanski gg. duhovniki od časa do časa pošljejo vsem našim fantom pri vojaki in jim popišejo domače novice. V vojaški službi se nahaja od februarja 1942.

Poroke

Milwaukee, Wis. — Poročili so se zadnje dni sledeči pari: Rudolph Maierle, sin znanega tapetnika Mr. Paul Maierla, in Miss Margaret Stukel, 912 So. 3rd St.; Everett Chack, 3953 N. 60th St., in Frances Brulc, 607 W. Virginia St.; Anton Gornik, 1115 W. National Ave., in Mary Schreiner, isti naslov; William Radtke, 1520-A So. 4th St., in Mary Stiglitz, 703 So. 7th St. — Bilo srečno!

Investirajte svoj denar v vojne bonde! Pomagajte svoji deželi do zmage!

K DEMOKRATSKI KONVENCIJI

Prihodnji teden se bodo sestali zastopniki Demokratiške stranke, na svoji narodni konvenciji v Chicagi. Je to star običaj ameriških političnih strank, da se potom svojih zastopnikov sestanejo vsaka štiri leta, da zbera in nominirajo predsedniškega kandidata in si začrtajo nadaljne smernice za svoje politično delovanje.

Zadnji mesec je imela svojo narodno konvencijo Republikanska stranka. Izbrala je svoja kandidata za predsednika in podpredsednika in o tem smo že govorili. Nominirali so newyorškega governorja Deweya, kar je javnost že celo leto v naprej pričakovala. Kdo bo nominiran na demokratiškem tiketu, še ni nič gotovega, dokler se glasovanje strankinih zastopnikov ne izvrši. Javnost in mnogi, ki pravijo, da točno vedo, kako bo nominacija izpadla, trdijo, da bomo imeli volilno borbo za četrti termin in da bo predsednik Roosevelt ponovni kandidat. Republikanski tabor silno izrablja vprašanje četrtega termina. Mnogi so, ki se četrtega termina bojijo, misleč, da bo dežela s četrtem terminom prišla končno v neko diktaturo. To je seveda političen bavlav, ki pri nekaterih zaleže, pri trezno mislečih pa ne. Dokler je na predsedniškem stolu najboljši mož, ki ga dežela zmore, ni noben termin nič slabega, pa magari bi bil to deseti ali pa še višji termin. Slab mož na predsedniškem stolu je pa še za en termin preveč. Zgled Herbert Hoover!

Sedanji režim Združenih držav je v rokah Demokratiške stranke, deloma pa tudi v rokah mož Republikanske stranke. Vojni tajnik je republikanec, kakor je bil tudi bivši mornariški tajnik Knox. Odgovornost v vojni delita obe stranki v obliki neke koalicije in to je pravilno in demokratično.

Resnica je, da ima Demokratiška stranka v predsedniku Rooseveltu najboljšega moža za predsedniškega kandidata. Skoro gotovo je, da bo on tudi nominiran. Kdo bo podpredsedniški kandidat, se pa zaenkrat še ne ve. Roosevelt ima sedanjega podpredsednika Wallace-a rad in je ž njim zadovoljen. Niso pa zadovoljni vodilni demokrati po raznih državah, zlasti ne v južnih državah. Wallace-a imajo za prevelikega socialnega radikalca. Kakor zdaj izgleda, bo Wallace na ljubo miru v Demokratiški stranki najbrže moral odjenjati. Nominiran bo najbrže kak demokrati starin iz juga. To bo potolažilo starine na jugu, da bodo sodelovali s predsednikom in da se bo v volilnem boju ohranil v stranki mir. Drugače bi lahko prišlo do razkola, ki bi nudi republikancem priložnost za zmago. Tega pa se mora stranka čuvati. Wallace pa bo dobil kako drugo važno pozicijo, morda bo imenovan kakim poslanikom ali kaj drugega, da materialno ne bo nič oškodovan.

Toda za predsedniškega kandidata v teh burnih kritičnih časih pa dežela res nima boljšega moža od predsednika Roosevelta. To je mnenje tudi premnogih republikancev.

NEMCI SO VOJNO ZGUBILI, A GLEDAJO ZA DRUGO ZMAGO

Da Nemci vedo, da je za nje vojna zgubljena, to je vojna, v kateri so mislili zmagati nad vsem svetom in zagospodovati, ni nobenega dvoma več. Hitler in njegovi besedniki o tem niti več ne blebetajo. Kar nekam utihnili so o tem. Pač predobro vedo, da so zgubljeni.

Ali je pa že vse zgubljeno? Če bodo Zavezniški vstrajali solidno do konca, tedaj je za Hitlerja in njegovo Nemčijo vse zgubljeno. Le kak pravi čudež bi jih mogel rešiti. Če pa med Zavezniški ne bo solidnega sodelovanja in če bi bila kak nevarnost, da bi si začeli ti politično med seboj nasprotovati, na en ali drug način, predno je Hitler uničen in Nemčija ponižana, kakor to zasluži, potem je še nevarnost, da zločinec Hitler uide roki pravice in da Nemčija ne bi prejela zaslužene kazni in pokore, ki jo je tako temeljito zaslužila s to vojno, ki jo je vsilila svetu.

Nemci so tudi psihološki strategji. Potom svojih zvez v svetu bolj in bolj propagirajo, da svet čaka velika nevarnost, če bodo Rusi prihruli v Berlin in na zapad. In mnogi so, ki se te nevarnosti silno boje. V resnici pa je prava nevarnost le Hitler! Nemci že zdaj težko nadaljujejo z vojno, a vstrajajo z vsemi žrtvami in bodo vstrajali do ameriških narodnih volitev. Ako bi prišel na predsedniški stol republikanec, pričakujejo bolj milih pogojev kakor od Roosevelta. Na Angleško so začeli izstreljavati svoja robotna letala in so dosedaj ubili že blizu 2800 ljudi, veliko pa jih poškodovali in povzročili velikansko materialno škodo. Stanejo pa jih ta letala silno veliko in hudo dolgo z njimi ne bodo mogli nadaljevati. Toda skoro gotovo je, da Nemci izstreljavajo svoja robotna letala le iz razloga, da bi vplivali na angleške živce, prestrašili angleško javnost, da bi bila ta pripravljena skleniti z Nemčijo pogojen mir. S pogojnim mirom bi se Nemčija rešila in s pogojnim mirom bi Nemci nazadnje le vseeno zmagali, vsaj v končni krizi, da bi se Nemčija rešila pred popolnim propadom.

Ta druga ali zadnja zmaga je zdaj, za katero Nemci gledajo, zato se še branijo in tepejo. Drugega upanja pa za nje ni.

AMERIKANCI V RUSIJI

Ameriški letalci, ki so ravno napravili svoj prvi polet v Rusijo, se bodo malo pokrepčali z dobrom rusko hrano na nekem ameriškem letališču, kakor se vidi na tej sliki, ki je bila po radiu poslana iz Moskve. Topla juha se je prilegala, ko jo je servirala ruska mislenka.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

GROZNO DEJANJE NI POZABLJENO

Pred dobrima dvema letoma, 10. junija 1942, so naziji pomorili moža v Lidicah na Češkem, ženske in otroke pa so poslali v koncentracijska taborišča. Dve leti sta kratki, spomin na grozodejstva pa je dolga, zato je osem nazijskih uradnikov skupaj z gotovimi "neznanimi" zločinci, ki so bili odgovorni za razdejanje te čehoslovške rudniške vasi, določenih, da dobijo primerno kazni. Zedinjene države so jih zapisale na svoj uradni imenik vojnih zločincev. Eden ali drugi zavezniških narodov jih bo ujel. Po vojni bodo postavljene pred česko sodišče in se bo z njimi postopalo po češkem kazenskem zakonu. Med označenimi sta Karl Hermann Frank, nemški protektor Češke in Moravske, in Kurt Daluge, eden gestapovskih generalov in tedaj tudi nemški protektor.

Ali se bo kdo pobrigal, da pridejo tudi imena tistih nazijev in fašistov, ki so delali podobne zločine v Sloveniji, na seznam zavezniških narodov, ali bo vse lepo pozabljeno?

HIŠE IZ ILOVICE

Kakor poroča naš Vojni obvestilni urad, priporoča berlinski radio Nemcem, ki so morali bežati iz raznih mest v rajhu vsled zavezniškega bombardiranja, naj si napravijo hiše iz ilovice, češ da so se take hiše že pred več stoletji izkazale kot dobre. Poleg tega radio priznava, da v tej stiski Nemci nimajo drugega materiala na razpolago. Vladni komisar za stanovanja je izdal posebno knjižico, ki z navodili in slikami kaže, kako je treba graditi take hiše.

PRVI MARINI PRIŠLI DOMOV

Tisoč dvesto mož iz slavne prve marinske divizije — vsi krepki in preizkušeni fantje, ki so se več kot dve leti boje-

vali na daljnem Pacifiku in pridobili toliko zmag, je prišlo spet nazaj v svoje Zedinjene države. Ne mislijo več na Guadalcanal, kako so morali tam vpasti na obrežje in si ga osvojiti, tudi na Solomone, odkoder so izgnali Japonce, ne mislijo. Le eno reč imajo pred očmi — dom, ali so še zabavišča odprta, ali se še dobi dobro pivo, itd. Lieut. Col. Frank R. Worthington, marinski častnik, iz New Orleansa, ki je prišel z njimi na ladji, pravi, da ti fantje nadkrijujejo tudi najboljše cesarske japonske čete, pa tudi najboljše nemške čete.

RAZUMLJIVO

Glede poštnih znamk s Hitlerjevo in Mussolinijevo podobno pravijo Dunajčani, ki po vsej priliki še vedno niso izgubili svoje znane nekdanje šegavosti, da se ne primejo dobro. To pa zato, ker ljudje vedno plunejo na napačno stran.

ZAČEL LASTNO KAMPANJO

Neki John Kakerbeck iz Worthington, N. Y., je kar na svojo roko začel kampanjo, da bo prodal vojnih bondov za \$100.000, v spomin svojemu sinu, poročniku Robertu L. Kakerbeck, ki je bil pilot na borilnem aeroplanu mustang vrste in je bil pred kratkim ubit v Evropi. Teh \$100.000 bo plačalo za novo letalo in za stroške, da se izuči nov pilot. Tako hoče mož nadomestiti svojega sina in njegovo letalo.

DOBER NASVET ZA NAS VSE

"Skrbno varujte svojo pravico do svobodnega govora in vedno se postavite za svoboden tisk," je nasvetoval sodnik Paul Leahy v Wilmingtonu, Del., ko je nagovoril 107 moških in žensk, ki so ravno prejeli svoj državljanski papir. "Ko vzamete svoj list v roke, nikar ne berite samo

športno stran in smešnice v slikah. Navadite se brati uredniško stran. To vas bo naučilo premišljevat o svoji novi domovini. Katera gibanja izginjajo in kateri novi pokreti nastajajo."

KAK POKLIC IMAJO ŽIVALI

Skoro bi tudi pri živalih človek lahko govoril o poklicu, ki ga živali opravljajo. Kar najstojimo jih po vrsti, pa bomo videli, kakšni mojstri so posamezne živalske vrste v posameznih predmetih. Čebele bi lahko imenovali imenitne matematike. Svoje celice v satovju znajo tako sestaviti, da z najmanjšo množico gradiva ustvarijo največji mogoč prostor. Za stene in vmesne prostore izgube zelo malo prostora.

Krt je vremenoslovec, kakor tudi mnogo drugih živali, ki nam s svojim obnašanjem naznanjajo, da se bo vreme spremenilo.

Cela vrsta ptičev spada med izvrstne godbenike in pevce. Bober je obenem arhitekt, tesar in žagar. Svizec je prav spreten inženir, kateri ne zna le svoje stanovanje dobro zgraditi, ampak gradi tudi vodovode in odvodne kanale, da je njegova hiša vedno na suhem.

Ose in sršeni spadajo med papirničarje, ker znajo delati prvovrsten papir. Kakor znano, iznajdba papirja prihaja odtod, ker je nekdo natančno opazoval in posnemal te živalice ter je tako začel delati papir. Tudi med predilničarje spada mnogo živalic. Kar zna sviloprejka, to je neprekosljivo. Toda tudi umetno svilo so se ljudje naučili delati pri živalicah.

Mravlje so sloveči gradbeniki in obenem vojaški ženiji. Socialno ureditev mravelj so občudovali že marsikateri učenjaki ter jo ljudem stavili za vzgled. Pa kaj, ko je človek vendar le človek in ne mravlja.

ČUDNI NAZIVI

Med nemškimi ujetniki, ki so jih Zavezniški zajeli med vpadom na Francijo, so tudi mongolci. Najbrž so Japonci, ki so bili poslani k nazijem zaradi kakšne propagande.

MOČ DELAVSKIH UNIJ POVEČANA V TEKU VOJNE

Urad za Delavske Statistike v Državnem Ministerstvu za Delo je v pred kratkim izvršenem pregledu objavil, da je v teku vojne število članov unij ogromno zrastle; da je čez 13.750.000 delavcev — okrog 45% jih je zaposlenih v privatnih industrijah — imelo neke vrste pogodbo s svojimi delodajalci s začetkom tega leta. To pomeni, da se je število delavcev povečalo za 750.000 od začetka 1943. leta.

Fenomenalni porast delavskih unij v tem vojnem času je povzročil izjavo g. Josepha D. Keena, podpredsednika Odbora za Vojno Produkcijo, ki je rekel da "od \$101.000.000.000 vojnih materialov izdelanih v Ameriki od julija 1940, povprečno 80 od sto prišlo iz tvornic, ki imajo pogodbe z unijami." Za tem je tudi pohvalil obvezo delavstva proti štrajkom, ter rekel, da je po dveh letih drastičnih ekonomskih sprememb samo malo časa izgubljenega s štrajki. Podčrtal le tudi, da je bilo v 1943 s prestankom dela izgubljeno samo tretjino onega, kar se je izgubilo radi nesreč.

Odslek za Statistike je tudi naznanil, da je velika večina delavcev bila zavarovana skozi pet načinov in vrst pogodb. Ti to: closed shop, union shop, maintainance of union membership, preferential hiring, and the ne membership requirements. "Checkoff" sistem, po katerem delodajalec odvzame unijsko članarino delavca ter druga plačevanja uniji od delavčeve plače, pogodben ustroj, katerega želijo vodje delavstva, se je tikal okrog 4.300.000 delavcev, namesto 2.500.000, kot prejšnjega leta.

Največje število delavcev — okrog 30 od sto — je imelo "closed shop" dogovore. Pod tako vrsto pogodbe so delavci zaposleni skozi unijo, in nobeden delavec ne more biti zaposlen, dokler ne postane član unije. Ravno tako mora tudi ostati dober član unije cel čas, dokler je zaposlen v dotični tvornici.

SOVJETSKI VETERANI

Moskva. — Po poročilu, ki ga je izdal Komisariat za socialno skrbstvo, štiri in devetdeset odstotkov pohabljenih vojnih veteranov v USSR dela.

To je tipično za Sovjetsko zvezo, da veterani, ki ne morejo več nositi orožja, delajo v tovarnah, žagarnah, železnikah, rudnikih in drugih industrijah, kjer postavljajo veterani nove rekorde.

Nek moskovski delavec, o katerem so pisali v Trud, ki je glavno glasilo sovjetske delavske zveze, producira 300 in 350 procentov visoke kvote v svojem delu kot mehanik. Dvema delavcema pri mašinskih žagah pripisujejo podvojeno kvoto; v Čelyabinsk okraju je dvojna in trojna kvota stalen rekord dveh veteranov.

Upravitelj velike strojne in traktorske stanice v Kuibyshev okraju je veteran. Neka brigada, sestojeca iz samih veteranov na neki stanici, je pospešila svoj letni načrt skoro za petdeset procentov. Prejšnji upravitelj oddelka za rezanje blaga, je po izgubi noge v bitkah pri Stalino, potem, ko je bil več mesecev v bolnici, se je vrnil v tovarno, in sedaj vežba nove delavce za rezanje blaga v tovarni za obleke. Po izjavi ženske predsednice delavske zveze te tovarne, več kot 300 pohabljenih veteranov presega z delom svojo kvoto produkcije.

IZ ALŽIRA

Algiers. — Pol uradni tukajšnji krogi tožijo, da je beg Jacquesa Lemaigre-Dubreuil

"Union shop" pogodbe so malo drugečne. 20 od sto delavcev ima take vrste obvezo. Na ta način delodajalec lahko zaposli katerega koli hočejo; toda, nov delavec mora postati član unije kmalu po zaposlitvi, ali pa mora biti odpuščen.

Pogodbe, ki spadajo v kategorijo "maintainance union membership" so še malo bolj različne; nje določa Odbor za Vojno Delavstvo, kadarkoli odredi, da neka unija mora imeti neke vrste unijske zavarovalnice. Okrog 20 od sto vseh delavcev zaposlenih pod unijskimi pogodbami je na ta način zavarovanih. Zaposleni pri eni uniji, katere člani so bili v času podpisa, ali kateri so se kasneje pridružili, morajo ostati nje člani za cel čas trajanja pogodbe. Toda, ta vrsta pogodbe navadno dovoljuje izstopitev iz unije v teku petnajstih dni. Odbor Vojnega Delavstva nikdar ne dovoljuje novo dodeljevanje "Closed shop" ali "Union shop" pogodb; dovoli pa podaljšanje starih pogodb.

Ni sploh treba biti član nobene unije za "preferential hiring" vrsto pogodb; toda tudi ta pogodba poudarja da imajo člani unij prvenstvo pri zaposlovanju. Okrog 2 od sto vseh članov unij imajo tako pogodbo.

Pogodbo, ki ne zahteva nobenega članstva pri nobeni uniji, ima 30 od sto vseh delavcev. Toda, po navadi je unija priznana kot edini predstavnik delavcev v raznih pregovarjanjih.

Urad za Delavske Statistike smatra, da je okrog 31.000.000 delavcev zaposlenih v industrijah, v katerih so unije poskušale dobiti pisane pogodbe na prvega vsakega leta. Zgornje število so postavljene na bazi podatkov o delavcih zaposlenih v privatnih industrijah. Izvzeti so delavci na farmah kjer je zaposleno manj kot šest od sto ljudi, posluge, oni ki delajo sami za sebe, večina nadzornikov in lastnikov, ter uslužbenci države, ki so člani unij.

in Jeana Rigauda v Španijo, ki sta bila med glavnimi osebnostmi za časa generala Henri Girauda, poteza proti Generalu Charles de Gaulleu in francoski provizionalni vladi.

Zarota je bila podtaknjena Pieru Lavalu. Skrivnostni beg mož in pa razmere v katerih je bil urejen kaže možnost, da imata mogočne sodelovalce.

Zapor senatorja Andre Malarmeja zaradi protinacionalnih aktivnosti, je po mnenju nekaterih prva stopnja, da se ta zarota zaduši.

Poročila, ki so dosegla Tangiers in Algiers, potrjujejo mnenje, da je Laval hotel doseči sporazum, ki bi varoval interese kolaboracionistov in jih obvaroval pred kaznimi, ker je vedel, da pride do invazije Francije.

Mislijo, da je Laval govoril z Lamaigre-Dubreuilom in Rigaudom, katere je smatral kot najboljše posredovalca, in ki sta bila agenta kolaboracionističnih tvrdk.

Med Darlan-Giraudovo dobo, sta omenjena dva moža stalno vzdrževala stike z Vichijem skozi vichijskega poslanika Francois Pietrija v Madridu. Ona dva sta sedaj stopila v direktno zvezo z Vichijci v španski prestolnici.

Prijetno je zreti na dež, če stoji človek na suhem.

Stare pesmi so najslajše in stari prijatelji najbolj gotovi.

Roka, ki zaneti, ne more pogasiti plamena.

DOMAČA FRONTA

Iz Vojnega obvestilnega urada

ŠOLSKI OTROCI SO KUPILI ZA POL BILJONA ZNAMK IN BONDVOV

13 letni Donald Beck je bil zastopnik 30.000.000 šolskih otrok, ki so kupili do konca leta, to je do junija 1944 \$510.000.000 bondov in znamk. Donald je predal predsedniku Rooseveltu ploščo, na kateri je bilo to zapisano.

"To je res veliko za šolske otroke, da so prihranili več kot pol biljona za znamke in bonde," je dejal predsednik Donald. "Zelo sem ponosen; vzelo bom to darilo v svojo knjižnico v Hyde Park."

Del Japonskega propelerja, ki je bil sestavljen od naših v Južnem Pacifiku, od krogle znamenovan, je bil uporabljen za ploščo. Sčiščen in v okviru ima sledeči napis:

"Predsedniku Rooseveltu, Vrhovnemu Poveljniku naših vojnih sil: Ameriški šolski otroci so ponosni, da morejo darovati 13.500 zrakoplovov; 44.700 jeepov; in drugih vojnih potrebščin 510.000.000 dolarjev skozi nakup War Bondov med šolskim letom, ki se konča junija 1944."

Donald, ki je priznal, da ima srce v hlačah predno je ploščo predal, se ni niti malo zmotil, ko je izvajal svoj skrbno pripravljeno govor. On je sin Mr. in Mrs. Harry Beck of McLean.

JAGNETINA JE SPET NA ZNAMKE

Zato, da bo razdelitev govedine in jagnjetine med odjemalci bolj enakomerna, je Urad za upravo cen oznanil, da bo treba dati od tri do deset rdečih znamk za en funt jagnjetine in vrednost govedine se bo zvišala v znamkah za eno ali dve točki za funt.

Nove vrednosti so stopile v veljavo 2. julija, in bodo trajale za štiri tedensko razijsko dobo, ki se konča 29. julija 1944.

Vse druge vrste mesa he bodo na znamke, vstevši meso v skatlah, in rib v skatlah. Samo za najboljše odrezke (odrezke za pečenko govedine in jagnjetine) so potrebne točke, so rekli v OPA.

VSI JAVNI JEDILNI PROSTORI BODO MORALI POD NARODNO UPRAVO

Urad za upravo cen je oznanil, da bodo skoro vsi javni jedilni prostori prišli pod narodno kontrolo za restavracije prvič 31. julija 1944.

Razširili bodo po vsej deželi zmrznjene cene od 4.—10. aprila 1943, ki so sedaj veljavne v večini dežele s pomočjo OPA naredb. Nove naredbe bodo vključile sledeče spremembe:

1. Vsa podjetja, ki prodajo jedila in pijačo, morajo takoj objaviti najvišje cene za 40 glavnih jedil svojega podjetja, ki so veljale od 4. do 10. aprila 1943.

2. Nobeno podjetje za pijačo in jedila ne sme računati več kot pet centov za čašo vroče kave, vstevši smetano in sladkor, razen če je bila cena višja nego pet centov med sedem dnevnih dobo oktobra 4.—10., 1942, in se je to poročalo krajevnemu Uradu za vojne cene in racije. Ledena kava ostane kot je bila 4.—10. aprila 1943.

KITAJSKO MESTO PRESE- GLO SVOJO KVOTO ZA PE- TO VOJNO POSOJILLO

Kitajski del mesta San Francisco je presegel kvoto za peto vojno posojilo za 100.000 dolarjev. Kitajske družbe in trgovske organizacije so stopile v zvezo z vsako družbo in domom v svojem delu mesta.

POTREBA ZA NOVE DELAVSKE MOČI

Paul V. McNutt, predsednik Komisije za delavske moči, je poročal da so zadnje pomorske bitke na Pacifiku pokazale potrebo dodatnih delavskih moči v ladjedelnicah na zapadni obali.

McNutt je dejal, da najnovejša številka o delavskih močeh, od delodajalcev, kažejo, da potrebujejo približno 82.000 dodatnih delavcev za delo v glavnih ladjedelnicah na Pacifični obali.

Nove delavske moči potrebujejo v glavnem zaradi konstrukcije gotovih tipov borilnih ladij, vojnih tovornih ladij, transportnih ladij in tankerjev. Najbolj nujno potrebujejo delavce, in sicer 35.000 dodatnih delavcev, za popravilna dela, večinoma v ladjedelnicah na Pacifični obali.

NADOMESTITEV IZGUB- LJENIH KUPONOV

Urad za upravo cen je oznanil, da so dovolili nadomestitev izgubljenih ukradenih ali uničenih kuponov za meso, masti in predelana živila.

Prijava za nadomestitev mora biti izpolnjena na formi R-315 na kraju registracije OPA krajevnega urada, Okrajnega urada, ali državnega urada.

Današnja odločba tudi predvideva, da strgano ali razcefrano potrdilo ali kupon ostane veljaven samo, če polovica ostane čitljiva in jasno kaže veljavo v teži in v točkah. V slučaju potrdila mora preostanek imeti datum in ime osebe kateri je bil izdan. Razrisana znamka mora kazati črko in pa številko.

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA

Ustanovljena 12. dec. 1926
v Chicagu, Ill.

Duh. svetovalec—Spiritual Advisor
Rev. Milan Slaje,
1709 E. 31st St., Lorain, Ohio

Glavni Odbor—Supreme Committee
Predsednica—President
Mrs. Marie Prislard,
1034 Dillingham Avenue,
Sheboygan, Wis.

I. podpreds.—First Vice-President
Mrs. Frances Rupert,
19303 Shawnee Ave.,
Cleveland, Ohio

II. podpreds.—Second Vice-Pres.
Mrs. Mary Coghe,
4517 Coleridge St., Pittsburgh, Pa.

III. podpreds.—Third Vice-Pres.
Mrs. Mary Shepel,
5 Lawrence St., Ely, Minn.

IV. podpreds.—Fourth Vice-Pres.
Mrs. Frances Raspet,
305 Spring St., Pueblo, Colo.

V. podpreds.—Fifth Vice-Pres.
Mrs. Mary Markewich,
2809 E. 95th St., So. Chicago, Ill.

Tajnica—Secretary
Mrs. Josephine Erjavec,
527 No. Chicago St., Joliet, Ill.

Blagajničarka—Treasurer
Mrs. Josephine Muster,
714 Raub St., Joliet, Ill.

Nadzornice—Auditors
Mrs. Mary Otoničar,
1110 E. 66th St., Cleveland, O.

Inkorporirana 14. dec. 1927
v državi Illinois.

Mrs. Mary Lenich,
609 Jones St., Eveleth, Minn.
Mrs. Pauline Ozbolt,
3029 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Svetovadni in porotni odsek—
Advisory Board
Mrs. Frances Susel, predsednica
15900 Holmes Ave., Cleveland, O.

Mrs. Ivana Zakrajsek,
6059 — 68th Rd., Ridgewood, N. Y.
Mrs. Marica Kopach,
1217 S. 61st St., West Allis, Wis.

Mrs. Anna Kamenec,
P. O. Box 767, Forest City, Pa.
Mrs. Rose Jerome,
214 Grant Ave., Eveleth, Minn.

Prosvetni odsek—Educational Com.
Mrs. Albina Novak,
urednica in upravnica "Zarje",
1135 E. 71st St., Cleveland, Ohio

Mrs. Anna Petrich,
2178 Burton St., Warren, Ohio
Miss Gladys Buck,
10036 Ave. L., So. Chicago, Ill.

Odbor za mladino in razvedrilo—
Youth & Recreation Board
Albina Novak,
6701 Schaefer Ave., Cleveland, O.

Frances Bogovich,
6701 Schaefer Ave., Cleveland, O.
Lillian Kozek,
2244 So. Wolcott Ave., Chicago, Ill.

VABILO V LEMONT, ILL., NA ZVEZIN DAN

Joliet, Ill.

V nedeljo 23. julija bo Slovenska Ženska Zveza obhajala svoj letni Zvezin Dan na Ameriških Brezjah v Lemontu.

Ob deseti uri zjutraj se bodo zbirali vsi udeleženci, romarji in romarice pred semeniščem. Ob pol enajsti uri se prične romanje na čelu čf. gg. duhovni. Tem sledijo navzoče gl. uradnice. Pevski zbor podr. 2 bo med romanjem pel krasne Marijine pesmi. Sledili jim bodo razni uniformirani krožki iz bližnjih naselbin, kakor "Championship kadetinj podr. 20, baton twirlers podr. 20, junior drill team in narodno oblečene deklice, ki tvorijo mladinski krožek podr. 20 iz Joliet.

Temu bodo sledile skupina baton twirlers podr. 2 iz Chicago, ter kadetinj in baton twirlers podr. 16 iz So. Chicago. Pričakuje se, da se tega romanja udeležijo tudi Victory kadetinj podr. 17 iz West Allis, Wis.

Sveta maša se bo darovala pri votlini Lurške Matere Božje. Cerkveni obrede bosta opravila Rev. Alojzij Medic ter Rev. Aleksander Urnkar. Namen romanja in svete maše letos bo prošnja za srečno vrnitev sinov in hčerk iz bojnih poljan. Vsaka mati, katere ima svojega sina ali hčerko v vojni službi, bi se morala udeležiti te lepe slavnosti, da v skupni molitvi prosimo za povrnitev naših dragih.

Takoj po sveti maši bo letos vežba navzočih krožkov. Vaje bodo na znanem hribčku tik

paviljona. Katerega bi zanimalo videti dekleta, kako so izurjene v korakanju, ta gotovo ne bo zamudil lepe prilike jih videti.

Takoj po sveti maši se bo serviral tudi lunch za vse ter bo preskrbljeno za vse navzoče. Prigrizek se bo dobil pri bari ali pri paviljonu.

Ob drugi uri se prične program. Pri programu bodo sodelovali pevski zbor podr. 2, Chicago, naraščaj iz Chicago ter naraščaj podr. 20, Joliet. Nastopil bo tudi pevski zbor kadetinj iz So. Chicago. Med programom bodo nastopili tudi razni govorniki.

Po programu bodo tudi druge zanimivosti. Preskrbeli si boste lahko tudi razne spomine na ta dan.

Tem potom se vabijo vse članice iz bližine in daljave, vse njih družine, prijatelji in znanci, da se zopet to leto snidemo na Ameriških Brezjah v Lemontu. Iz prejšnjih doživljajev smo videli, da ravno na Zvezin dan so se našli stari prijatelji in znanci, kateri se niso videli po več let, še celo 20 let itd. Tu pri groti na Ameriških Brezjah na Zvezin dan so si zopet segli v roke ter začeli obujati spomine iz davnih dni. Pridite zopet letos na Zvezin Dan, ter se že danes odločite, da boste tudi vi med njimi.

Pozdravljam vse članice, vsem romarjem in udeležencem tega velikega Zvezinega dneva pa kličem: Na svidenje v Lemontu dne 23. julija!

Josephine Erjavec, gl. tajnica.

KAKOR VELIK JE SVET?

Učenjaki imajo o njegovi velikosti zelo različna mnenja.

Ljudje so si v teku časa oblikovali in velikost sveta predstavljali zelo različno. Šele v največjem času so znanstveniki na podlagi svojih opazovanj in iz njih izviraajočih teorij skušali preračunati pravo velikost sveta.

Pri tem pridemo do tako velikanjskih vrednosti, da dajejo celo v astronomskih enotah, svetlobnih letih, številčne nestvore z mnogimi, premnogimi ničlami. Svetlobno leto ni časovna mera, temveč prostorska. Izraža pot, ki jo svetlobni žarek opravi v enem letu. V kilometrih bi dalo to 300.000 krat 3600 krat 24 krat 365 km ali okroglo devet bilijonov kilometrov. To daljavo naj si vsak predstavlja, kakor more in zna. Po Archenboldu bi bil premer vesolja 3800 milijonov svetlobnih let, torej 3800 milijonov krat 9 bilijonov kilometrov. Hubble računa velikost sveta na 200 milijard svetlobnih let. Curtis celo na 2000 milijard. Kakor vidimo, gredo razna naziranja zelo narazen.

Vsekako pa je pot, ki jo je napravilo naše osončje v 3 milijardah let, odkar je nastalo, proti tem številkam smešno majhna. Znaša namreč komaj 200.000 svetlobnih let, kakor trdi inž. Pigal v neki strokovni reviji. V njegovi razpravi je še polno številčnih podatkov, ki morajo zanimati vsakega izobraženega človeka. Tako zvedemo, da znaša premer vodnega molekula 25 milijardink centimetra, kožica milnega mehurja pa je 6 milijonink milimetra "debela", premer bacila influence je 4 deset tisočink milimetra v širino in trikrat toliko v dolžino. Jeans računa starost sonca na 7 bilijonov let, stalnico Sirius pa na bilijon let. Sončna masa je 322.000 krat večja od zemeljske mase, masa vsega vesolja pa je po de Sitterju 5000 trilijonov krat večja od sončne mase, po Hubblu pa 100.000 trilijonov krat večja. In s tem bi bili spet pri izmerah sveta, o čemer pa vemo še prav malo gotovega navzlic velikim izsledkom moderne znanosti.

OBDOLZEN

Col. Theodore Wyman Jr., ki je prejel Odlično službeno medaljo za službo izven boja, sedaj ga je po posebni odbor zbornice obdolžil, da je pustil vrata odprta za japonski napad na Pearl Harbor, ker je zavlekel delo pri svarilnih napravah proti aeroplanom in da je pri tem sodeloval s stavbenikom, ki je bil rojen v Nemčiji.

Vaše molitve

SO ZA
POKOJNE

Vaše cvetlice

SO POSLANE
K POGREBOM
DA TOLAŽIJO ONE,
KI SO ŽIVI.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

16. Nedelja — 7. pobinkoština
17. Ponedeljek — Aleš, spoz.
18. Torek — Kamil Leliski
19. Sreda — Vincenc Pavljani
20. Četrtek — Elija, prerok
21. Petek — Viktor
22. Sobota — Marija Magdalena

SEDMA NEDELJA PO BINKOŠTII

"Ko vzraste, postane drevo" (Mat. 13-32).

Nauk je, kadar nam kdo kaj razodene, česar mi ne vemo, on pa ima vednost in pozna. Kristusov nauk je toraj vse, kar nam je on povedal in bi mi brez njega ne mogli ali le težko mogli izvedeti in spoznati. On nas je učil. Kdo je Kristus? Po besedi Sv. Janeza "edinorojeni sin, ki je v krilu očeta in je nam pravil" (Jan. 1, 18). Učil je kot eden, ki ima moč (Mat. 7, 29), da so se čudile množice, ker tako še ni učil nihče. Naravno, saj takega učitelja svet še ni imel in ga ne bo več imel, ako ne ostane pri nauku, ki ga je ta učitelj zapustil. Nauk takega učitelja mora biti nad vse vzvišen, globok, nauk vseh naukov, ker božji nauk.

Tak je v resnici Kristusov nauk. Razum človeški se mora pred tem naukom skriti, ker le kratek je ta razum, da sega komaj ped pred se, pa ne more prodreti do tajnosti, ki so pristopne le bistvu božjemu. Nauk Kristusov je nauk božjega razuma, globok in visok, presega, ne delaj ničesar proti temu gajoč vsak človeški nauk, nauk

najbistrejšega modrijana. Pouči se po tem nauku, in dosegel boš skrivnosti, znane le neskončnemu razumu božjemu.

Pri Bogu je vse jasno, čisto, odkrito, ravno, razumljivo. Tako tudi pri nauku božjem. Vzvišene resnice, pa jih lahko razume vsaka otroška pamet, saj je znano, da "je duša naravno krščanska".

Vsakemu zadosti ta nauk, vsakega zadovolji, prikladen je za vsako starost, za vsako stopnjo izobrazbe, za vse sloje, vse narodnosti, vsa plemena, za vse čase.

In na resnico tega nauka se lahko vsak zanese, ker za naukom stoji nezmotljiva cerkev, nezmotljiva glava cerkve, papež, ki ima obljubo obstanka do zadnjih dni, do konca sveta. Peklene sile bodo vedno jurisale na ta nauk, premagale ga ne bodo nikoli.

Drži se tega Kristusovega nauka, ker je božji nauk, z njim je resnica na tvoji strani in le resnica te more rešiti. Uravnavaj življenje po tem nauku, ne delaj ničesar proti temu nauku, in nauk te bo zveličal.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK IN KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

SLOVENSKA RADIO URA V MILWAUKEE!

Edina na osrednjem zapadu, z izključno slovenskim programom v obeh jezikih, se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne preko WRJN RACINE RADIO POSTAJE (1400 Kc.)

Oddaja je slovenski list "Jugoslovanski Obzor v Milwaukee". Za uvrstitve godovnih in drugih čestitk, ali društvenih in trgovskih objav pišite najpozneje do petka zjutraj na: YUGOSLAV (SLOVENIAN) RADIO HOUR, 630 West National Avenue, Milwaukee, 4. Wis. Telefon Mitchell 4373, ali Mitchell 5551.

MEH ZA SMEH

V GOSTILNI

Gost: "Gospod natakak, to naj bo polovica ocvrtega piščanca?"

Natakak: "Da, gospod."

Gost: "Dobro, prinesite mi drugo polovico, to pa pustite zaenkrat na mizi..."

NERODEN RAZGOVOR

A: "Kako ti ugaja moj roman?"

B: "Zaključek je šibak."

A: "Prijatelj Klobuštrin pa trdi, da je začetek slab."

B: "Bržkone je bral samo začetek."

DVOUMNO

Zenka: "Tu čitam, dragi mojiček, da izgovori človek vsak dan povprečno deset tisoč besed."

Možek: "No, saj sem ti vedno pravil, da si nadpovprečna žena..."

ZAMIŠLJEN

Sinček: "Atek, Pavel ima 28 zob, jaz pa samo 25..."

Očka (zamišljen, ker bere časopis): "Pustita me pri miru, paglavca. Razdelita si jih!"

VZORNA SOSEDA

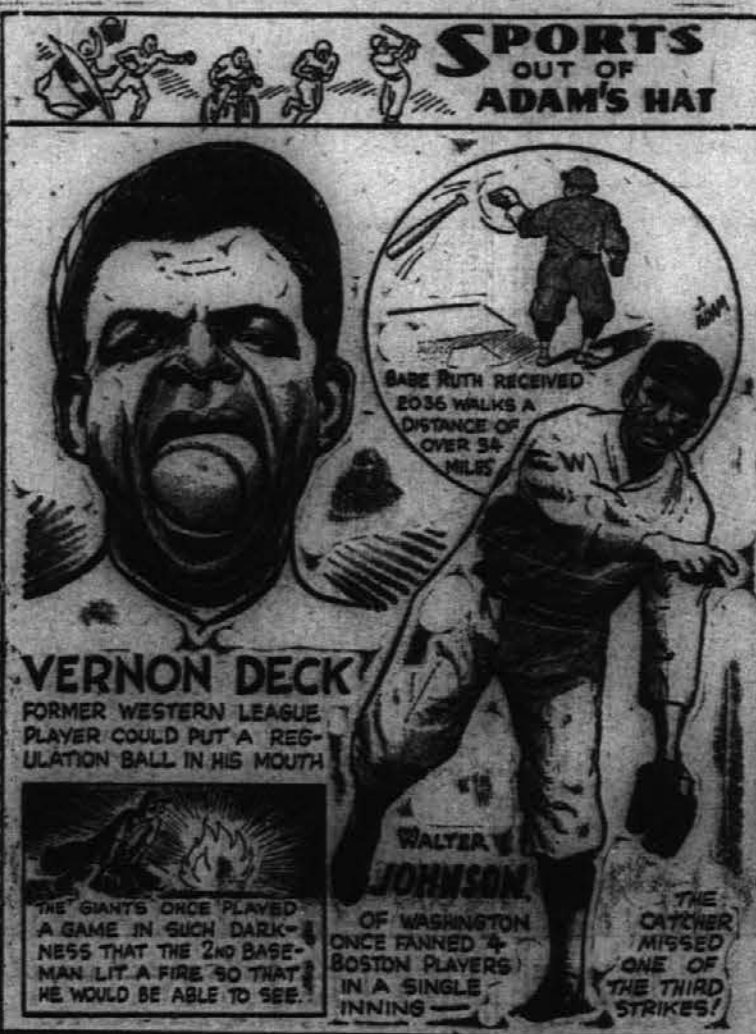
Pri Hlačnikovih so dobili telefon. Od tistega dne je hodila sosedica po večkrat na dan k njim telefonirat. Ko so jo vprašali, zakaj sama nima telefona, je odgovorila: "Ah, saj veste, imela bi ga itak samo za sosedo..."

NAJBOLJŠI DOKAZ

Neža: "Moja prijateljica se je dala fotografirati in prepričana sem, da je na tej fotografiji taka, kakršna je v resnici."

Urša: "Zakaj si o tem prepričana?"

"Ker te fotografije še nikomur ni pokazala."

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Rd., Chicago 8, Illinois

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah Severne Amerike. Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonick, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushek, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Matthew Kabe, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Dralner, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Mary Kovacich, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Demka, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. j. 1944 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, poškodnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD, se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cami) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan katoliške ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavarje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnih izplačil DSD, svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 124.46% solventna; to potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD, priporoča, da pristopijo v njeno areol!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

IZ URADA GL. TAJNIKA DSD

Cenjeni člani in članice:

S tem se službeno naznanja, da se bo revizija knjig in polletna seja glavnega zborovanja vršila v četrtek dne 27. julija. Ker bo ta seja zadnja pred konvencijo, zato ste naprošeni, ako imate kakšne pritožbe, namreče, priporočila ali pa kaj drugega, ki bo v korist naši Družbi, da se tisto pošlje na glavni urad pred omenjenim dnevom.

Dvanajsta (12.) redna konvencija Družbe se bo pričela na ponedeljek dne 28. avgusta t. l. v farni dvorani Sv. Štefana, vogal Wolcott in Cermak Road, Chicago, Ill.

Pri razmotrivanju da kaj se naj na prihodnji konvenciji sklene in vpelja, od moje strani vam podam kar jaz mislim najbolj potrebno. Skozi roke glavnega tajnika se opravljajo vsa dela glavnega urada, on nakaže vsa pravila izplačila, in tako so tudi njemu znane stvari, katere dajajo največje sitnosti in katere tudi prinesejo največje nezadovoljstvo pri članstvu.

Kar se tiče pri posmrtninah, tukaj ne vidim kako bi lahko izboljšali. Imamo sedaj vsake vrste zavarovalniške certifikate za oba oddelka, kateri nosijo Cash Value, Paid-Up in Extended Insurance, in to po lestvicah katere zadostujejo. To imamo v jako dobrem redu.

Pri poškodnih in operaciji, tukaj pa pride velika in važna zadeva; sploh najbolj važna za rešitev prihodne konvencije. V ta sklad mi sedaj plačujemo po 10c mesečno, kar pa tudi ne zadostuje za izplačilo sedanjih poškodnih in operacij po naših pravilih, ker vsako leto se več izplača kot se pa sprejme v ta sklad, in gotovo vidite, da to ni prav in da se mora spraviti v red.

Pridejo pa tudi te sitnosti in nezadovoljstvo pri članih in članicah kakor tudi pri družtvih. Imamo člane in članice, ki tudi spadajo k drugi organizaciji, in večkrat se zgodi, da se eden takih mora podati na operacijo ali pa ima kako drugo poškodbo. Pri drugi organizaciji dobi izplačilo, ali pri nas je bilo pa izplačilo odklonjeno, ker niso pravila za izplačilo odgovarjala.

Kadar je član ali članica tako prizadet, ne premisli, koliko plačuje v tisti namen, ampak samo koliko bo prejel (a), in protnje, da ena organizacija je nakazala izplačilo, naša pa ne. Res to ni prijetno, in je tudi slaba reklama za našo organizacijo. Zaradi tega svetujem, da se v tem oziru izenačimo z drugimi organizacijami pri izplačilu za operacije in poškodnine, in da se v ta namen tudi pobira ravno taki mesečni assement. Nobeden ne ve, kdaj in kje ga čaka kakšna nesreča, in tudi kdaj se bi moral podati na operacijo, in še se primeri, prav je, da se tudi nekaj izplača, ker pri vsaki operaciji pridejo veliki stroški, ampak, da se lahko izplača, moramo pa tudi zato plačevati.

Naš bolniški sklad pa še vedno ostane kakor je bil ob času ko smo sprejeli centralni bolniški sklad. Tukaj ne vidim kaj jako potrebnih sprememb, samo da se nekaj izboljša za porodno podpre.

To so tri glavne točke kar se tiče skupnega članstva, katere sem razjasnil, kako obstoje in kaj se lahko izboljša po mojem mnenju, ampak, vsak, kateri je zainteresiran, lahko tudi poda svoje mnenje, ki bo v korist in napredek naše Družbe.

Društvo zopet prosimo, da pošljejo imena delegatov (tinj) ter tudi namestnikov na glavni urad kakor hitro mogoče.

S spoštovanjem in bratskim pozdravom

FRANK J. WEDIC, gl. tajnik.

Živimo in se učimo, a ne postajamo modrejši.

Nesreča preizkuša ljudi in čednost stremi po slavi skozi neprijetne, brez ozira na ovire.

Boljšje je, da greš skozi nevarnost enkrat, kot da si vedno v strahu.

Odlöčen človek lahko izpolni vsako nalogo.

TUKAJ SO JIH JAPONCI DOBILI PO GRBI

Zemljevid kaže okrožje med Filipinskimi in Marianskimi otoki, kjer je 5. ameriško brodogradništvo našlo na snat del velikega japonskega brodogradništva iz potopilo 14 večjih japonskih ladi. Bitka je bila pretrgana, ko so se Japonci obrnili ter jo pobrisali ponovi v preliv med Formoso in Luzonom, odkoder so bili prišli.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

ravno v obraz enega mojih najboljših prijateljev. Kri mu je tekla iz obraza in pri kakor studenec, ko smo hiteli ž njim k zdravniku. Dali so mu 11 krvnih transfuzij in mu rešili življenje, kar vam priča, da vsa kri, ki jo darujete krvnim zbirkam Rdečega križa, rešuje življenja. Sedaj pa, po treh operacijah, je ta fant slep in prsti na njegovi desni roki se ne premikajo. Meseči bodo pretekli, preden lahko ozdravi, ali tam, kjer je bilo njegovo desno oko, je sedaj samo luknja. Če pomislimo, kako je bil še tisti trenutek pred eksplozijo ta fant zdrav in poln življenja, je težko vse to verjeti. Ali to je vojna v prvih bojnih vrstah, in prav gotovo ni piknik.

Danes sem dobil zopet nov trak, da ga nosim, ako še kdaj pridem domov. Čast Predsednikovega priznanja (citation) je gotovo nekaj, na kar je vsak lahko ponosen, toda ne bo me pripeljala domov, za kar bi z veseljem dal vse svoje trakove. Če bom imel kdaj priliko nositi vse te trakove, ki sem bil zadosti srečen do zdaj, da sem jih dobil, bom izgledal kakor razsvetljeno božično drevesce, vendar pa ne ti trakovi ne nobena druga reč na svetu ne morejo izbrisati vsega, kar sem preživel. Vem, da če bi bil doma in bi nikoli ne bil v tej igri, tedaj bi se hotel bojevati in bojevati daleč tukaj; sedaj pa samo Boga prosim, da bi mojima bratoma nikoli ne bilo treba iti iz Združenih držav, ki se nam tukaj zdijo kakor nebesa.

Moj naslov zdaj je A.P.O. 565. Strašno vroče je tukaj, a je tudi nekaj hladnih gorskih potokov, da se lahko umivamo v njih. Ni nam dovoljeno piti vode iz nobene gorske mlake, ker se bojimo, da jih ne bi Japonci v naši bližini zastrupili, toda kako dobro de, umiti se v taki hladni vodi. Nekaj fantov je šlo ribe lovit — s seboj so vzeli ročne granate za vsak slučaj. Imeli so srečo in vsi skupaj smo imeli dobro večerjo tisto noč.

Vozimo se v japonskih truhkih, ki so skoraj ravno taki kakor naši. Peljati se na japonskem motornem kolesu skozi džunglo je nekaj precej izrednega, še bolj pa streljati z japonsko puško. Videl sem mnogo japonskih ujetnikov; nekateri so tako drobni, da izgledajo kakor 14 letni dečki, in na smeh nam gre, ko se nam nekateri izmed njih priklanjajo. Radi imajo naše cigarete in se skoraj zadavijo, tako hitro

namreč jedo, kadar dobijo našo hrano iz kant. Nekateri govorijo angleško, kar je čudno, pa resnično. Težko bi bilo reči, da izgledajo kot morilci, toda kakor hitro jim obrneš hrbet, te bodo ustrelili ali pa zaklali, zato moramo biti vedno zelo previdni.

Nekaj posebnega v tem kraju je, da raste krog nas precej pinacev (peanuts). Naberemo jih in sušimo na soncu kakih pet dni, potem jih stresemo v kako prazno kanto in prepečemo nad ognjem. Zdaj so mi začeli že skoraj presedati.

Prejel sem Letno finančno poročilo fare sv. Štefana, ki so vse naše slike v njem. Veliko boljše sem se počutil, ko sem zopet gledal vse fante. Tudi svojo sliko sem videl. Skoraj bi se nasmejal ob misli, da sem nekoč tako izgledal.

Nekateri ste v pismih omenili, naj bi malo popisal, kaj je mogoče videti v džungli. Lahko bi vam podrobno opisal grozote črne, skrivnostne džungle, toda najlepši prizor za nas tukaj in za vse, ki letajo v tej vojni, je P-38 borilni aeroplan, ki leta z vami na raznih poslanstvih kakor angel varuh. Ta letala so kakor dar, za katerega je človek molil. Ko bi imel na izbero, bi raje videl, da bi eden teh aeroplanov letel ob moji strani, kakor pa da bi se še kdaj usedel k dobremu kosilu!!

Sedaj sem daleč stran od tam, kjer sta Johnny Trinko in Charles Horzen. Naravno je, da zelo pogrešam naše prejšnje slovensko prepevanje in pogo-varjanje. Morda mi bo mogoče videti oba in vas vse druge doma. To vam bodo dnevi zame! Težko tudi čakam, da bi videl svojega očeta in se pogovarjal ž njim; tudi bi rad rekel Hello vsem članom "Kastrole" in njihovim družinam. Ne, nisem še pozabil tistih piknikov, in komaj čakam, da bom spet lahko šel nanje, posebno če bodo pekli jagnje in bomo imeli pravi pristni krompir v žerjavi.

Lahko noč vsem skupaj in nikar me ne pozabite!

T. Sgt. Victor J. Ceryanec, 90th Attack Sqdn, 3rd Attack Group, A.P.O. 565, San Francisco, Calif.

MED ROJAKI PO ILLINOIS

E. St. Louis, Ill.

Ze dolgo se nisem nič oglašil, zdaj pa pošiljam nekaj za naročnino, pa bom zraven še malo popisal eno ali drugo stvar.

Ko sem pred par tedni ogledoval blago po farmah v severnem Illinoisu, sem videl, da zelo lepo kaže, posebno po Stanton, Springfield in tam okoli. Delavske razmere so precej do-

bre po tovarnah in majnah. Najhuje delajo blizu Collinsville, Ill., kjer rovi še ponoči obratujejo in je tudi v nedeljo nočno delo. Tudi rovi do Taylorville do Auburn delajo po 5 do 6 dni v tednu. Rovi okoli Stanton delajo pa samo podnevi po 5 dni v tednu.

Tukaj okrog East St. Louis, Ill., je veliko tovaren, ki tudi obratujejo s polno paro, poljski pridelki pa tukaj slabo kažejo, ker dim iz teh tovaren predaleč gre in vse uduši.

Na potu v Stanton sem že videl rojaka Pauliča, ki je novi krompir izkopal, pa še lep, kakor ga bo malokje. Tukaj v bližini največ pridelujejo hren, ki ima precej veliko ceno, tam na severu pa solato, pšenico, krompir in koruzo.

Ko sem po nekaj dneh popotovanja priromal domov, sem par dni počival, potem sem se pa napotil proti južnemu Illinoisu. No, mislim sem, tam imajo dobro zemljo, pa bom dobil krompirja in kumar. Krompirja sem dobil pri našem rojaku Zadniku, ki mi je lepo postregel; kumare sem dobil pa pri rojaku Hribovšču. Srčna hvala tema dvema rojakoma, ki sta mi lepo postregla in vsem, ki so mi šli tako lepo na roko. Mislim sem, da tam že splošno izkopljejo krompir, pa ga ne in ga ne bodo, ker je suša. V našem okrožju imamo še od časa do časa nekaj dežja, tam pa nič.

Pozdrav vsem zavednim Slovincem, listu pa mnogo naročnikov!

Steve Fabjan.

O KRALJICI INSTRUMENTOV

Piše Ivan Račič

Chicago, Ill.

X.

Pri orglah, ki v gotovih ozirih predstavljajo velik simfonični orkester ali veliko godbo, je toliko zanimivih podrobnosti, da bi jih v takih kratkih člankih, kakor so bili dosedanjji, morda niti v dveh letih ne mogli popisati. Pisanje bi bilo veljko bolj zanimivo, ko bi bilo vsaj obenem mogoče priloževati tudi slike. Katere vse to zanima, naj se obrnejo na organizacijo, ki jo imamo, da bi jim malo razkazal orgle o pri-liki. Vsak organist bo to z veseljem napravil, posebno če bo večja skupina rojakov in rojakinj prišla. Kdor prebira te članke, bo seveda toliko lažje in hitreje vse razumel, kakor bi drugače.

Na vrsto bo prišlo še marsikaj, danes pa izberimo samo majhno vprašanje: Kakšna razlika je med instrumenti v orkestru ali godbi in med posameznimi orgelskimi instrumenti, ki jim pravimo spremeni ali registri?

Vzemimo igralca na trompeto. Trompeta je precej dolga tenka piščalka iz medi (brass), ki je pa zaradi večje pripravnosti zvita. Nekateri podobni instrumenti so večkrat zviti na okrog, kakor na pr. francoski rog (French Horn), ki je celih 12 čevljev dolg, predno ga zvi-jejo. S "knoffi", to je ventili ali pistoni, trobentač kontrolira dolžino cevi, ki jo potrebuje za vsak ton. Iz vsake posamezne dolžine pa lahko proizvede celo vrsto tonov; za vsakega napne ustnice na drugačen način, pa tudi sapni pritisk mora prilagoditi vsakemu zaželenemu tonu posebej. Tako dobi iz svoje trompete kakih 25 tonov ali pa še mnogo več, če ima fine ustnice in je izvežban.

Tudi v orglah se skoraj vedno nahaja spremen, ki se imenuje trompeta in ki vsaj nekoliko spominja na instrument istega imena v godbi ali orkestru. Toda pri orgelski trompeti mora biti za vsak ton, ali rečimo za vsako tipko, posebna piščalka. Kolikor nižji ali debelejši je ton, toliko daljšo in

debelejšo piščalko zahteva. Orgelska trompeta gre še veliko nižje in višje kot navadna trompeta in ima 61 piščalk. Nekateri spremeni imajo po 73 piščalk; posebni spremeni za bas, to je za igranje z nogami, imajo pa po 32 ali pa 44 piščalk.

Igralec na trompeto lahko igra vsak posamezni ton kakor glasno ali kakor tiho hoče — če je izvežban, seveda. Na orgelski trompeti to ni mogoče: vsaka piščalka poje vedno enako glasno, pač pa igralec lahko poljubno več ali manj zapre tisto lino, iz katere prihaja glas v cerkev; znotraj v orglah pojejo vse piščali vedno najglasneje, kar sploh morejo peti, oziroma, kakor je bila njihova sapa uravnana, ko so bile orgle postavljene. O tem bomo več povedali drugič.

Igralec na trompeto igra lahko samo en ton ob istem času. Tukaj je pa organist veliko na boljšem, ker obenem igra lahko toliko tonov, kolikor tipk hoče pritisniti s prsti obeh rok, in spodnjih velikih tipk; ki jim pravimo pedali, z obema nogama. Samo z nogama pritisne lahko štiri tipke naenkrat — s sprednjim delom vsakega čevlja eno, s peto pa drugo — kar je le silno redkokrat treba. Če bi v godbi hoteli imeti toliko trompetnih tonov obenem, bi morali takoj imeti ne enega, temveč od štiri do dvanajst ali celo več trobentačev.

Podobno, kar smo povedali o orgelski trompeti, velja glede orgelske flavte, violine in vseh drugih spremenov. Na vsako tipko, ki jo organist pritisne,

poje skupaj isti ton toliko različnih spremenov, kolikor jih je organist prej "potegnil" ali sprožil. Recimo, da igra organist na polne orgle, ki imajo 15 spremenov; to so razmeroma majhne orgle, pa že tukaj igra toliko naenkrat, kar bi se dalo precej upravičeno primerjati z delom najmanj 60 mož v godbi ali simfoničnem orkestru.

Nekateri orgelski spremeni pojejo skoraj ravno tako kakor pravi instrumenti istega imena; največ pa jih poje le več ali manj približno tako.

(Dalje prihodnjič)

Ustavi srbečico takoj

Braxton Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje,

"brivsko srbečico", mozolje in druge manjše motnje na koži. Braxton Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umaze, lahko uporabljiva in ne potrebuje obvez. To je formula nekega čilcaškega lekarnarja z 20 letno izkušnjo. Pošljite en dolar, za navadni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvojne velikosti na BRAXTON CO., 322 So. Clark St., Dept. A, Chicago, Ill., in en lonček se vam bo poslal po poštne povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.

DR. WM. M. TULLY

DR. W. J. FOSS

--- ZOBOZDRAVNIKA ---
Cene znižane za nizke dohodke
Od 10. A. M. do 8. P. M.
4740 S. Ashland Ave., Chicago
Telefon: Yards 2148

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 169, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO

Društvo zboruje vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7:30. Ako še niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišete dokler niste še prestari.

V društvo se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelci pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Predsednik John Pezdirc, 14904 Pepper Avenue,
Tajnik Joseph Ferra, 444 E. 152nd St., Cleveland, Ohio.
Zdravniki: Dr. Skur, dr. Perme, dr. Stasny in dr. Opaškar.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD

V CHICAGI

LOUIS J. ZEFRAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

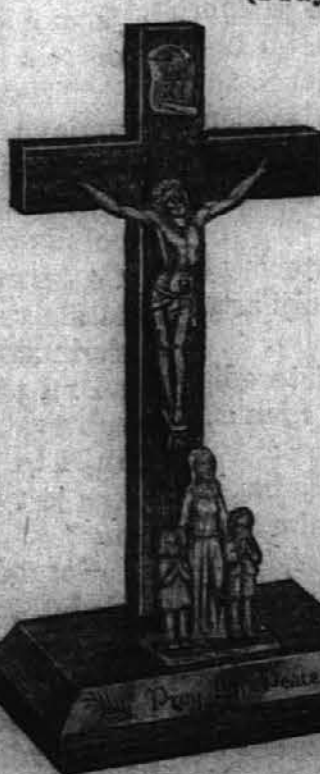
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in izenitovanja—Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno—CENE ZMERNE

"MOLI ZA MIR"

(Pray for Peace)

je vrezano na tablici spodaj pod križem, kakor kaže predstojna slika.

Ta križ je narezan iz lepega brezovega lesa. Pod križem stoji mati z dvema otrokoma, kar spominja, da je sama ostala, ker mož je moral v službo domovine. Po mnogih domovih, kjer so odšli sinovi ali očetje v vojno službo, imajo take križe, pred katerimi opravljajo molitve ob večerih in drugače.

Križ je visok 7 1/2 inčev in je pripraven za vsako sobo. Križ in spodaj otroci so narezani iz svetle medenine. Lep spomin in predmet je ta križ za vsako krščansko hišo. Stane s poštno vred

90 CENTOV

Naročila sprejema

AMERIKANSKI SLOVENEK

1949 W. Cermak Road,

Chicago, 8, Illinois

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

"Vseeno," se je vnovič razjezil, morda prav zato, ker je spoznal, kako jalovi so zdaj ti očitki, "vseeno nočem ničesar vedeti in ne slišati o tem tvojem letalcu! Naj si le drzne priti do mene, pokazal mu bom vrata!"

Orana je zardela: "Mar človek, ki je rešil življenje tvoje hčere, res ni vreden drugega?" je pikro vprašala.

"Kar ugovarjaj mi," je razdraženo odgovoril gospod Le Cadreron, "s tem mi ne boš prišla do živga. Zame je važno samo to, da razveljavimo ta zakon, sklenjen v vse preveč nenavadnih okoliščinah, da bi bil veljaven tudi pri nas!"

"Pravkar si dejal, da je zakon veljaven, če ga zakonca dejansko izpolnjujeta."

"Motiš se, draga moja! Če je tvoj mož res pravi gentleman — kakor se zdi, da trdiš ti — bo razumel, da ne moreš vse življenje životartiti ob njem, in bo sam privolil v ločitev."

Mlada žena je odkimala.

"Nemogoče, očka."

"Res? In zakaj?"

"Zakaj? Zato, ker je tudi duhovnik blagoslovil najino zvezo."

To pot so Oranine besede zbudile v gospodu Le Cadreronu vso tisto jezo in mržnjo, ki ju je dotlej prikrival svoji hčeri in ljubo. Skočil je pokonci in udaril s pestjo po mizi:

"Nikoli, nikoli ne bom dovolil kakšnemu tujcu vstopa v našo družino! Razumeš?"

Sesedel se je, kakor da bi mu bil kdo noge spodnesel, si zaril glavo v roke in topo zastrmel v črnilnik na pisalni mizi.

"Očka," je dejala Orana tiho in mirno, z glasom, ki je v njem drhtelo sočutje, "nikar si tega tako ne ženi k srcu. Pomisli, da mi je ta poroka prihranila trpljenje in še večjo sramoto. Ali bi rajši imel, če bi bila tvoja hči mrtva in še onečaščena po vrhu?"

Gospod Le Cadreron ni ničesar odgovoril. Še zmerom je topo strmel predse, kakor da bi v trenutku, ko je izvedel to novico, življenje zanj prenehalo.

Oranine misli so pa v teh sekundah molka pomale za leto dni nazaj k tistem trenutku, ko ji je njen mož, tedaj še tujec, položil roko na ramo z besedami: "Pustite jo, moja nevesta je!" Zazdelo se ji je, kakor da bi se živo videla pred seboj njegov možati obraz z odkritimi očmi in slišala njegovo tiho šepetanje: "Govorite kakor jaz, seniorita..." Hkrati se je spomnila njegovega strastnega poljuba in svojega podzavednega odpora do tega prvega neugnanega ljubkovanja. V trenutku, ko je preresetavala, ali so ji v oporo ali jo pa še zmerom teže. Samo nečesa se je dobro zavedala: kakor hitro je dejal letalec, da je njegova nevesta, se je počutila varno; čutila je, da ima zaščito. Njemu, svojemu možu, je dolžna svojo vrnitev v domovino, njemu je dolžna, da se je vrnila živa in zdrava...

In potlej se je spomnila še nekaterih njegovih besed, ki so ji proti njeni volji ostale v spominu.

Tisto noč po njuni poroki, tisto edino noč, ki sta jo preživela skupaj, je njen mož med nežnim ljubkovanjem govoril:

"Moral sem te rešiti, deklica ljuba, kakor hitro sem te zagledal. Spomnim se samo, da sem se takoj tedaj zavedel, da te moram po vsaki ceni spraviti na varno... Gledal sem tvoje oči in nisem mogel razumeti, da naj bi se za zmerom zaprle. Gledal sem tvoj nedolžni obraz, tvojo šibko, nežno postavo in nisem mogel prenesti misli, da bi po tebi segle umazane roke pijanih anarhistov... Vedel sem, da hočem samo še nekaj: rešiti te! Rešiti te po vsaki ceni, tudi za ceno lastnega življenja."

Pozneje, ko si jo je vzel — Orana je še zdaj čutila, kako ji je ob tem spominu rde-

čica zalila obraz — se je tako skromno opravičeval:

"Senora, tako lepi ste, jaz sem pa samo šibek človek, spričo svojih želja, človek kakor vsi drugi. Vaša lepota je moje edino opravičilo. Oprostite mi! Nikar me pretrdo ne obsojajte. Če bom jutri ali pojutrišnjem umrl, vedite, da ste bili vi edina in poslednja luč mojega življenja..."

Takšne besede so morale dobiti odmev v nedolžnem Oraninem srcu, saj ga dotlej še ni razočarala nobena ljubezen, bilo je pripravljen sprejemati in verjeti nežnim ljubezenskim prošnjam in obljubam.

V tistih trenutkih molka se je Orana zavedala, da mora braniti svojega moža proti krivični obsodbi svojega očeta.

"Oče," je vprašala krotko, "ali ne čutiš, da je ta dolg, ki ga moram plačevati s svojim telesom, nekakšen krvni dolg? Ali ne čutiš, da moram čakati tega človeka, ki je zdaj pred Bogom in pred ljudmi moj mož, čeprav ti o njem kar koli govoriš? Res, moj položaj je težak, a kaj naj storim?"

"In če se ne bo vrnil?" jo je nenadno vprašal gospod Le Cadreron.

"Tedad, oče," je nekoliko prisiljeno odgovorila Orana, "bodi vesel. Tvoja hči bo ostala pri tebi vse svoje življenje. Menda boš razumel, da ne maram jaz spominjati njega, da je moj mož, in ga prositi, naj se vrne k meni!"

"Torej nameravaš vse svoje življenje preživeti kot slamnata vdova?" je razjareno vprašal gospod Le Cadreron.

"Bom, če bo to potrebno. Ne maram, da bi ta zakon razveljavili, kajti sama sem privolila vanj. Napisala sem svoje ime na poročno listino, na listino, ki je bila zame hkrati tudi poročilo za prostost in svobodo. Razen tega naju je tudi duhovnik blagoslovil... Te dve okoliščini, oče, ne morem postaviti na laž! Nikoli ne bom tega preklicala! Svoje življenje dolgujem svojemu možu. Tega ne bom nikoli pozabila!"

Gospod Le Cadreron je spoznal, da vse njegovo prigovarjanje ne bi imelo nikakršnega uspeha.

"Poslušaj," je dejal zapovedovalno, "to, kar si mi povedala, je tako novo in važno, da moram najprej sam premisliti, kako mi je ravnati; posvetovati se moram pa tudi s tvojo materjo. Vsekakor moram dobiti v roke tiste znamenite barcelonske listine; stavim, da so napačne! Noreca so brili iz tebe, o tem sem prepričan. Tudi v Španiji morajo — kakor pri nas na Francoskem — starši odobriti hčerino poroko."

"Ne, oče," je odgovorila prav tako prepričevalno in trdno Orana. "Ne v Španiji in ne na Francoskem starši nimajo besede pri poroki, če sta ženin in nevesta že polnoletna, kakor sva bila moj mož in jaz."

"Kako le moreš meni tako govoriti!" se je vnovič razhudil gospod Le Cadreron, videč, da njegovi ugovori ne drže.

"Primoral si me govoriti tako, kajti razveljaviti hočeš nekaj, kar je po vseh pravih, pravično in veljavno. Nikar ne skušaj trmoglavo zlomiti moj odpor! Ne bom izpolnila tvojega upanja in ne bom se ločila! Če me moj mož sam ne bo poiskal, bom ostala vse svoje življenje žena brez moža, slamnata vdova, če hočeš tako reči. Verjam mi pa, da bo Moreno prišel in da bo zahteval, naj grem z njim. Ubogala bom, kajti to je edini način, da mu poplačam, kar je v tistih dneh storil in žrtvoval zame."

Gospod Le Cadreron jo je očitajoče pogledal, toda odgovoril ni ničesar. Bil je prepričan, da ta zakon ni veljaven, saj je povedala, da je šlo vse tako na hitro. Hkrati se je pa zavedal, da bi bilo nesmiselno, zdaj ugovarjati.

(Dalje prih.)

"Amerikanski Slovenec" je vez, ki povezuje vse Slovence po Ameriki med seboj.

KOLENDARČEK ZA ODMERJANJE

Sladkor — Sladkorne znamke št. 30, 31 in 32 so veljavne kar naprej za pet funtov za konzerviranje do 28. februarja 1945.

Meso in maščobe — Rdeče znamke A8 in vse do Z8 so zdaj veljavne za neomejen čas.

Sadje in zelenjava v konzervah — Plave znamke A8 in naprej do Z8 ter A5 so zdaj veljavne za neomejen čas.

Gasolin — V 17 državah, ki spadajo pod okrožje vzhodnega primanjavanja, so A-10 kuponi veljavni do 8. avgusta. V ostalih državah so A-12 kuponi veljavni do 21. septembra.

Kurilno olje — Periodni kuponi 4 in 5 ostanejo veljavni povsod do 30. septembra.

Čevlji — Zrakoplovni znamki št. 1 in 2 v knjižici št. 3 ostanejo veljavni za neomejen čas.

CHICAGO NAD KVOTO

Chicago, Ill. — Kampanja za peto vojno posojilo se je v Chicagu in celem Cook County obnesla bolj imenitno kakor katera koli prejšnja kampanja v celi zgodovini. Nabrali so namreč nad bilijon dolarjev, ali v številka \$1,019,984,000, kar je dobrih 14 odstotkov več, kakor znaša kvota, ki je \$894,014,000. Posamezni ljudje so prispevali 66.28 odstotkov nabrane svote. Vse to poroča Zakladniški oddelek.

REKORDNI DVOJČKI

East Portchester, Conn. — Mrs. Frederick D. Smith, žena nekega protestantskega pastora, je porodila dvojčke 11 dni narazen. Prvi — sinček — je bil rojen 27. junija, drugi — deklica — pa 8. julija.

"Amer. Slovenec" je vez, ki druži ameriške Slovence od obale do obale.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnice Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 51. leto.

Članstvo: 39,150 Premoženje: \$5,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadosolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer so lahko zavarujati za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje. K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če je nisi član ali članica, ti omogočimo in bogate katoliške podporna organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

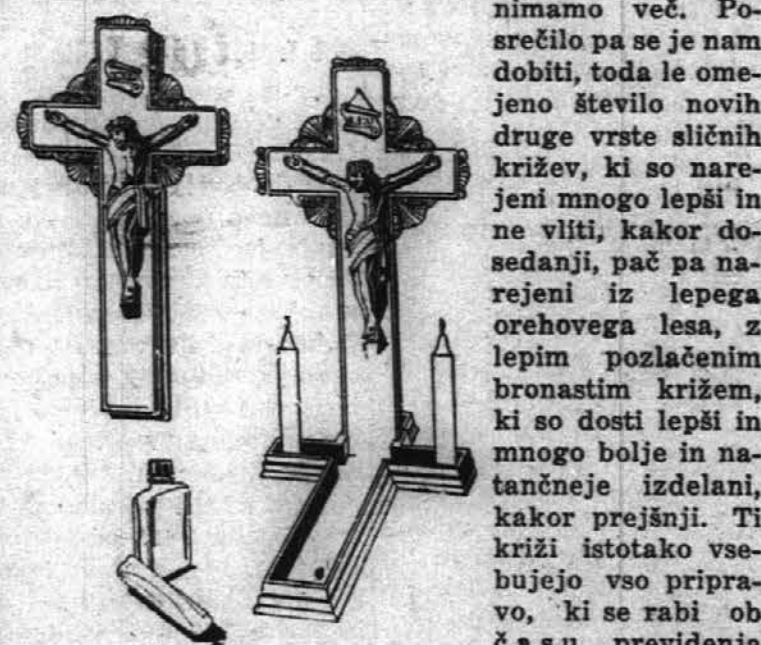
Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPU

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

NOVI KRASNI KRIŽI

Vsem onim, ki so zadnje čase naročali križe, ki se rabijo za previdenje bolnikov, sporočamo, da onih križev, ki smo jih do pred kratkim prodajali po \$2.50 nimamo več. Posrečilo pa se je nam dobiti, toda le omejeno število novih druge vrste sličnih križev, ki so narejeni iz lepega orehovega lesa, z lepim pozlačenim bronastim križem, ki so dosti lepši in mnogo boljše in natančneje izdelani, kakor prejšnji. Ti križi istotako vsebujejo vso pripravo, ki se rabi ob času previdenja bolnikov in so narejeni da se križ odpre, kakor predalček in znotraj spravljene svečke, stekleničica za blagoslovljeno vodo in prtič. Ti križi so lepi, ko se jih zapre za obesiti na steno in ga kadar ga ne rabite imate na steni kot križ, ki je pravi kras za vsako katoliško hišo.

Teh križev ni mnogo v zalozbi. Kdor ga želi naj ga nemudoma naroči, ker prav gotovo bodo v kratkem pošili.

STANEJO S POŠTINO SAMO

\$3.50

Naročila je poslati na:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK

1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

Kardinal H. Pellegrinetti:

SV. CIRIL IN METOD

Slednjič so stavki, ki se v pismu Stefana V. nanašajo na sv. Metoda, nekoliko pogojni, čeprav so ostri; nekaterim kritikom pa se ti stavki zde vrinjeni (interpretirani). Piše namreč: "Močno smo se čudili, ko smo slišali, da je Metod deloval praznoverno (krivoversko), ne pa spodbudno, prepirljivo, ne pa mirno; in če je tako, kakor smo slišali, docela obsojamo njegovo praznoverje." Papežovo začudenje namiguje, da je bilo mnenje o Metodovi pravovernosti v Rimu res drugačno in previdno izražanje, "če je tak", predpostavlja, da ni bilo trdnih dokazov, ampak le obtožbe, ki bi jih bilo šele treba dokazati. Zato, je bil svet nadškof mrtev, njegovi učenci pa naglo izgnani, ko so njegovi sovražniki zmagali; zato ni bilo mogoče nadalje preiskovati, kar bi bilo sicer za nas brez pomena, ko imamo poročilo vsega Metodovega življenja in slovesno pričevanje papežev Hadriana II. in Janeza VIII.

Sveta brata sta o izhajanju Svetega Duha iz Očeta in Sina izpovedovala tradicionalni nauk grških cerkvenih očetov (da namreč Sv. Duh izhaja iz Očeta po Sinu); rimska Cerkev tega grškega nauka ni nikoli obsodila. Šele Fotij je proti Latincem in proti papežem na izključni način izoblikoval nauk o izhajanju Sv. Duha samo iz Očeta; ta nauk je bil skozi stoletja predmet brezkončnih prepirov in bojno gesto Bizantincev proti Rimu. V Moravski je zbujała pozornost latinske duhovščine okolnost, da so Slovani peli vero brez dodatka "in Sina"; takrat je bil ta dolatek že razširjen v frankovskih cerkvah, a v Rimu še ni bil uveden; Rim je sicer branil versko resnico o izhajanju Sv. Duha tudi iz Sina, a ni ukazoval, da naj se znameniti dodatek poje v veri (med mašo) in ga še nanes ne ukazuje vzhodnim kristjanom ampak se zadovoljuje s priznavanjem verske resnice, ki jo ta dodatek izreka. Metodovo ravnanje v tej stvari je torej bolj disciplinarno vprašanje, kakor je on sam zmagovalno razložil v Rimu leta 880. vpričo svojih tožnikov.

Značilnosti kateheze.

Katere so torej značilne poteze krščanskega oznanjevanja svetih bratov? Mislim, da jih moremo izraziti v dveh mislih:

Kristus središče ljudskega in narodnega življenja.

Kristus središče nerazdeljene in vesoljne Cerkve.

Sv. Ciril je imel tisto, kar je danes redko, namreč čudovito ravnotežje med zavestjo skupnosti človeškega rodu, utemeljene v edinstvi izvora in odrešenja ter med zavestjo individualnosti plemen in narodov, ki se tudi izjva iz narave in zato iz Boga. Ko so ga vprašali, kakšnega rodu je, je odgovoril, kakor smo videli, da je Adamov vnuk. Bil je Grk, sin visokega cesarskega uradnika, izobražen v Carigradu, profesor filozofije, učen v vseh grških vedah, kakor da je strokovnjak v vsaki posamezni (tako pravi njegov slovanski življenjepisec), vendar v vsem svojem delovanju ni pokazal nobenega prezira do drugih narodov, niti do neizobraženih rodov; večje višine bizantinske prosvete, ki jo je popolnoma obvladoval in se je zavedal, ni nikoli uporabljal, da bi poniževal narodni čut drugih narodov.

V njegovem pojmovanju je

Kristus, skupni cilj, h kateremu so poklicani vsi rodovi. Kristus daje novo plemenitost vsakemu narodu; vsak jezik je enako poklican, da slavi Kristusa in se s tem udeležuje verskega poslanstva, ki mu odvzema žig barbarstva in ga dviga na višino skupne bistvene krščanske omike (civilizacije), kjer razlike in prednosti najdejo način vzajemnega soglasja in dopolnjevanja, ne da bi se uničevale in izenačevale. Gotovo se je Ciril zavedal, da je njegov jezik in njegova književnost visoko nad vsemi drugimi; bil je grški domoljub. Toda nikoli ni mislil, da bi to pomenilo, da je treba grški jezik s silo vsiljevati drugim narodom ali da je treba zane-marjati jezike drugih narodov.

(Dalje prihodnjič)

PRODAM

4-stanovanjsko zidano hišo po 4 sobe. Nahaja se na 2547 So. Harding Ave. Cena je \$10,500;

3-stanovanjsko zidano hišo, centralna kurjava. Nahaja se na 2600 So. Millard Ave. Cena je \$9,950;

3-stanovanjsko zidano hišo, centralna kurjava. Nahaja se na So. Harding Ave., 21st St. Cena je \$9,900.

Imam še druge hiše in bungalove v Cicero in Berwyn. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite L. Gradiser, telefon Berwyn 4979-R.

ANTON JORDAN

2552 So. Central Park Ave., Chicago, Ill. Telefon Lawndale 1545.

SOILAX ima vedno v zalogi slovenska trgovina z barvami in železnino.

MEDEN'S

HARDWARE STORE

1804 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Kupite si ga še danes in poskusite z njim umivati vaše stene.

POSUSAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagu. —

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje OPTOMETRIST 1801 So. Ashland Avenue Tel. Canal 0523 Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. H. M. LANCASTER

Dentist

2159 West Cermak Rd.

Telefon Canal 3817

(ogel Leavitt St.)

CHICAGO, ILL.